Maarif Vekilinin yarın gelmesi bekleniyor. İspanyol heyetine dün Erzurum vapurunda bir ziyafet verildi.

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri : Siirt Meb'usu MAHMUT

Avusturyaya suikast yapmağa gelmiş Alman nazileri yakalandı. Amerikada şiddetli kış devam ediyor.

FIATI 5 KURUŞTUR | 9 uncu sene No. 2892 SALI 27 ŞUBAT 1934 | Tel: (Müdür : 24318, Yazı işleri müdürü : 24319. İdare ve Matbaa : 24310.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ KÜTÜPHANESİ

İş kanunu

Yeni medeniyetin sınaî inkılâptan sonra başladığını söylemek yanlış bir iddia olmaz. Sınaî inkılâptan evvel, ziraat içtimaî teşkilâtın istinatgâhı idi. İnsanlar onlarca asır aşağı yukarı ayni hayatı yaşadılar. Makine icat edilinciye kadar insanların hayatı ortadevirdeki insanların hayatından az farklı idi.

Makinenin icadı sınaî inkılâbı doğurdu. Sınaî inkılâp ta eski içtimaî sistemi altüst etti. Sınaî hayatın inkişafile beraber, yeni bir sınıf meydana geldi: İşçi sınıfı. Bu tarihe kadar cemiyet başlıca şu sınıflardan mürekkepti: Emlâk ve arazi sahiplerile bu arazi üzerinde çalışan köylüler. Şehirlerde çalışan küçük sanat erbabı. Kendi toprağına sahip olan küçük çiftçiler. Sınaî inkılâp ile asırlardan beri devam edip giden bu teşkilât tamamile değişti. Küçük sanat erbabı büyük sanayi teşebbüsleri tarafından imha edildi. Eski arazi ve emlâk sahiplerile bu arazi üzerinde çalışan köylü yerine bu defa fabrikalar ile fabrikalarda çalışan işçiler kaim oldu. İçtimaî sistem ziraat esasından sanayi esasına intikal etti. Sermayedar ve işçi yeni cemiyetin iki büyük sınıfı olarak tebarüz etti.

İşçi sınıfının meydana gelmesile bu sınıfın vaziyetini iyileştirmek hedefine matuf bir çalışma devresi başlıyor ki bu, zamanla bir taraftan sermayedar, diğer taraftan işçi arasında bir mücadele şeklini alıyor. Garbî Avrupa memleketlerinin 19 uncu asır zarfındaki tarihlerinin büyük bir kısmı bu mücadelenin hülâsasıdır. Mesai saatlerinin tayin ve tespiti, çalışma şartlarının iyileştirilmesi, tehlikeli sanayide çalışan işçilerin hususî vaziyetlerinin tanınması, kazalara karşı sigorta, çalışma mukavelelerine riayet, nihayet ücretlerin tayini, hulâsa işçinin çalışma vaziyetini ıslah yolundaki yüz bir mesele adım adım halledilmiştir. Bunlar çalışma kanunları şeklinde sınaî hayatı inkişaf eden her memleket tarafından kabul ve tastik edilmiştir.

Bir kaç seneden beri, Türkiye için de bir mesai kanunu yapılmasına çalışılıyor. Sınaî hayatımızın inkişafına doğru adım atıldığı bu zamanda bu teşebbüsün pek yerinde olduğuna şüphe yoktur.

Memleketimiz bir çok bakımlardan bu teşebbüsü muvaffakıyetle başarabilecek bir vaziyettedir:

1 — Evvelâ önümüzde başka memleketlerin uzun tecrübeleri vardır. Bu tecrübelerden istifade ederek onların zaman zaman yürüdükleri yanlış yollardan kaçınmak lâzımdır.

2 — Memleketimizde ne işçinin vaziyetini iyileştirmesine mani olmak istiyen bir sermayedar sınıfı vardır. Ne de bu noktada mübalâgalı mütalebat dermeyan edecek teşkilâtlı bir işçi zümresi vardır. Garp memleketlerinde çalışma kanunları teşkilâtlı sermaye ile teşkilâtlı sây arasında uzun pazarlık ve mücadele neticesinde hazırlanmıştır. Bu münasebetler tanzim edilirken, bazan memleketin iktısadî hayatı anarşi içine atılmış ve bu mücadele millete büyük maddî zararlara malolmuştur. Bizim içtimaî teşkilâtımızda böyle mücadeleye girişecek sınıflar bile yoktur. Binaenaleyh hükûmet ve meclis hiç bir taraftan tazyik ve tesir altında kalmaksızın memleketin ihtiyaçlarına uygun ideal bir iş kanunu tanzim edebilir.

Ancak bu kanunu tanzim ederken, bir noktaya ehemmiyetle temas etmek isteriz: Memleketimizde her kanunun en mütekâmil şeklini almak hevesi vardır. Bu, çok yerinde bir arzudur. Ancak en mütekâmil demek, en müterakki memleketlerde carî olan kanun demek değildir. Kanun bir memleketin hudutları içinde fertler arasındaki münasebetleri tanzim eden kaidelerden ibarettir. Bu, memleketin ihtiyaçlarından doğar ve uzun bir tekâmül neticesinde meydana gelir. Bilhassa çalışma kanunu gibi, doğrudan doğruya iş hayatına taallûk eden bir kanun bir memleketten başka bir memleke te nakledilirken, çok itina lâzımdır. Yoksa iş kanunu işçiye bir fayda temin etmedikten maada yeni inkişaf eden sanayi için büyük zarar verebilir. Hattâ belki de inkişafına mani olur. Esasen sanayiin başka memleketlerdeki inkişafile bizim memleketteki vaziyet arasında bir benzeyiş te yoktur. Garbî Avrupa memleketlerinde ve Amerikada sanayi hayatı hususî teşebbüsler şeklinde başladı. Liberalizm içinde inkişaf etti ve ancak son seneler içindedir ki son tekâmül safhasına girmiş bulunuyor. Biz bu hayata devletçi olarak giriyoruz. Avrupa memleketlerinde sanayi devletin müra - kabesini ancak uzun mücadelelerden sonra kabul etmiştir. Amerikada hâlâ eski sisteme saplı olanların mukavemeti tamamile kırılmamıştır. Binaenaleyh işçinin çalışma şartlarını tayin ederken, memleketimizin hususî vaziyeti daima gözden uzakta bulundurulmamalıdır. En mütekâmil iş kanunu, sanayiimizin ve bu sanayide çalışan Türk işçisinin ihtiyaçlarına uygun olan kanundur.

Ahmet ŞÜKRÜ

Maarif vekili Yarın geliyor

Maarif Vekili Hikmet Beyin yarın Ankaradan şehrimize gelmesi beklenmektedir. Hikmet Bey perşembe günü üniversitede İnkılâp Enstitüsünün küşat resmini yapacak, bu vesile ile bir nutuk söyliyecektir. Vekil Beyin bu nutkuna ehemmiyet atfedilmektedir. Enstitüde ilk dersi de Maarif Vekili verecektir.

2 nci Umumî Müfettişliğin Kadrosu Tesbit Edildi

Kükürt imtiyazı İş bankasile Sümerbanka verildi

Bir çok vilâyetlerimizin cam ve şişe ihtiyaçları dahilde temin edilecek

ANKARA, 26. A.A. — İsparta vilâyetinin Geçiborlu nahiyesinde hükûmetin malı bulunan kükürt madeni imtiyazının Türkiye İş bankasiyle Sümerbanka verilmesi heyeti vekilece kabul edilmiştir.

Cam ve şişe

ANKARA, 26. A.A. — Balıkesir, Bursa, İzmir, İzmit, Tekirdağı, Zonguldak ve Bolu vilâyetlerinin cam ve şişe ihtiyaçlarını tesis edeceği 600 bin liralık sınaî müessese ile temin etmeyi teahhüt eden Türkiye İş bankasına teşviki sanayi kanununun muafiyetlerinden istifade etmek üzre 25 sene müddetle imtiyaz verilmesine icra vekilleri heyetince karar verilmiştir.

Talebe birliği Tramvay şirketini dava ediyor!

Davanın şekli iftira davasıdır, bir de teşhir davası açılıyor

Tramvay Şirketinin, bazı hadiseleri mevzuubahis ederek üniversite talebesi aleyhinde, Üniversite Rektörlüğüne şikâyette bulunduğunu yazmıştık.

Öğrendiğimize göre bu şikâyet iki ay evvel zabıtaya da yapılmış ve zabıta tahkikatı neticesinde Tramvay Şirketine tehdit mektubu yollayan meçhûl şahsın talebe olmadığı anlaşılmıştır. Mektup sahibi bulunmuş ve hakkında kanunî muamele yapılmıştır. Tramvay Şirketi mevzuubahis hadiseyi Üniversite Rektörlüğüne da son defa bildirirken meseleyi Talebe Birliğine atfetmeğe meyyal göründüğü hissi hasıl olmuştur. Bu münasebetle Millî Türk Talebe Birliği bu meseleden dolayı Tramvay Şirketi aleyhine bir iftira davası açmıya karar vermiştir. Birlik istidasını bugün müddeiumumiliğe verecektir.

Tramvay Şirketi Üniversite Rektörlüğüne gönderdiği tezkerede bahsettiği iki hadiseden 75 numaralı Fatih - Harbiye arabasındaki bilet alma meselesinde Mühendis Mektebi talebesinden Nihat Ziya Efendinin ismini zikretmişti. Nihat Ziya Efendi de Tamvay Şirketi aleyhine bir teşhir davası açmıya karar vermiştir. Bu talebe efendi, ayrıca o arabanın biletçisi hakkında da hakaret davası açacaktır.

Tramvay şirketi umumî müdürü M. Hanses'in bir karikatürü

Talebe Birliğinin mektubu

Dün bu münasebetle Millî Türk Talebe Birliğinden aldığımız şu mektubu

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Ecnebi şirketlerdeki Türkler yarı yarıya bile değil!

Bazı şirketler cemiyete giren memurlarını çıkarmak istediler

Bütün ecnebi şirket ve bankalarda maaş yekûnunun yüzde 90 ı ecnebilere, 9 . 11 i Türklere veriliyor!

"Türkiyede bulunan ecnebi şirketler Türk memur ve müstahdemin Birliği„ ismile bir cemiyet teşkil edildiğini dünkü nüshamızda yazmıştık. Cemiyeti teşkil etmekten maksat memleketimizde ecnebi şirketlerde bulunan Türk unsurunu bir araya toplamak, ihtiyaçlarile yakından alâkadar olmak ve haklarını müdafaa etmektir.

Cemiyet, azasını maruz kalması muhtemel olan haksızlıklara karşı vikaye edeceği gibi, şirketler nezdinde iş bulmak istiyen Türk gençlerine rehberlik edecek ve bilhassa şirketlerde münhal vukuunda, yeni alınacak memurların Türk olmasına çalışacaktır. Cemiyet, bu maksatla memur istihdam etmek istiyen şirketlerin, cemiyetin tavsiye edeceği gençleri kabul etmesini de temine çalışacaktır.

Ecnebi şirketlerde müstahdem Türk memurları hakikaten her türlü himayeden mahrumdurlar. Şirketlerde mevcut memurların mühim bir kısmı ecnebi ve gayri Türk olduğu gibi, Türk memurlara verilen maaş nisbeti de diğerlerine nazaran pek azdır. Bu şirketlerde müstahdem ecnebi memurlar için bir tekaüt sandığı mevcut olduğu halde, Türk me-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

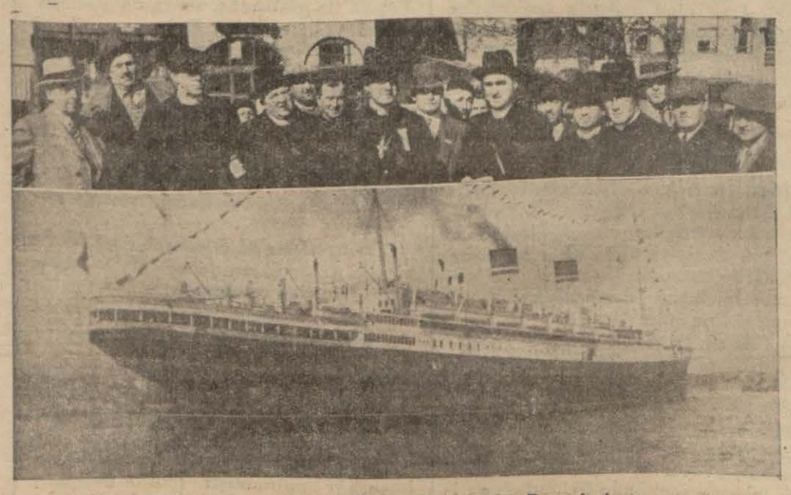

Dün İngiltereden Roma vapurile seyyahlar geldi. Resmimiz vapuru ve seyyahları gösteriyor..

İkinci Umumî Müfettişlik

Teşkilâtın kadrosu tesbit edilmiştir

ANKARA, 26. A.A. — Edirne, Kırklareli, Tekirdağ ve Çanakkale mıntakalarında, nafia ve iskân işlerinin esaslı bir surette tanzim ve idaresi için Trakya umumî müfettişliği namile ikinci bir umumî müfettişlik teşkili icra vekilleri heyetince kabul edilmiştir.

Bu teşkilâtın kadrosunda bir baş müsavir, bir asayiş müdürü, bir yazı işleri ve bir kalemi mahsus müdürü, bir iskân müdürü ve on memur mevcuttur.

Takas suiistimali

Komisyon bütün muameleleri tetkik edecek

ANKARA, 26 (A. A.) — Hırıstoyihidis ismindeki adamın âmil olduğu takas suiistimali üzerinde müfettişler tarafından yapılan tetkikat ilerlemektedir. O zamanki bütün takas muamelâtına teşmil edilen bu tetkikatın kereste ihracatı kısmı için Belgrat ormanları işletme Müdürü Emin Bey de memur edilmiştir.

Müfettişler komisyonu, takasa esas olan bütün muamelâtı ehemmiyeti nisbetinde tetkik için lâzım olan cesaiki alâkadar vekâletten istemişlerdir.

"Almanya harbe Hazır ol!„

Almanya İngiltereyi işgal mi etmeli?

Bir Alman muharririnin kitabı İngilterede heycan uyandırdı

LONDRA, 26 (A. A.) — Alman yazıcılarından Edvar Banse'nin "Almanya, harbe hazır ol," isimli kitabının ingilizceye tercümesi bugün neşredilmiştir. Evvelce intişar eden "Askerlik fenni„ isimli diğer bir eserin müellifi olan Banse, Alman istilâ fikrinin propagandacısı olarak tanınmıştır.

Onun bu son eseri, İngiliz matbuatında derin bir heyecan uyandırmıştır. Zira, müellif bunda yalnız Alzas'ın, Holanda'nın, İsviçre'nin ve Holanda müstemlekelerinin değil, İngiltere'nin de istilâsını tavsiye etmektedir.

Ezcümle Banse, kitabında diyor ki:

"İngiltere, bu o kadar mağrur ve zahiren yenilmez görünen millet, mahva mahkûm olacaktır. Her halde, günün birinde, son defa 1066 da fethedilmiş olan bu memleket, bir defa daha yabancı bir devletin tahakkümü altında eğilecek, ve hiç olmazsa müstemlekelerini terkedecektir.„

Almanyada bir geçit resmi esnasında..

Eserin bu fıkrasını neşreden bir çok gazeteler, ayni zamanda Banse tarafın-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Müessif bir ölüm

ISTANBUL, 26. A.A. — Sovyet büyük elçiliği ikinci kâtibi M. Jean Micil nevresteni buhranı neticesi olarak şehrimizdeki Sovyet konsoloshanesinin banyo dairesinde tabanca ile intihar etmiştir.

AJANSIN NOTU : Müteveffa muhitinde iyi intibalar bırakmış kıymetli bir diplomat idi. Bu beklenilmiyen ölümü Ankara mahafiline büyük bir teessürle karşılanmıştır.

MİLLİYET ; Bu vesile ile Sovyet sefarethanesine ve müteveffanın ailesine taziyet beyan eder.

Behaettin Şakir
Beyin bıraktığı vesikalara göre
İttihat ve Terakki
Yakında Milliyet'te

Hadisenin aydınlanmamış hiç bir tarafı yoktur

Bombaların tramvaya bırakılması komedyası nasıl tertip edilmiş?

Bu çirkin şantaj hadisesini tertip edenler tevkif edildi, bombalar nereden bulunmuş?

Geçen perşembe gecesi saat sekiz buçukta Tünel - Şişli hattında işliyen arabalardan birinde yolculardan biri tarafından ilk bakışta unutulmuş hissini veren bir çantada bulunan dört bomba meselesine ait tahkikat, dün akşam ikmal edilmiş ve iş, artık zabıtadan Adliyeye intikal etmiştir. Emniyet müdürlüğünün gösterdiği sürat ve geceli gündüzlü faaliyet sayesinde iki üç gün içinde bütün karanlık noktaları tamamen aydınlanan bu hâdisede, aleyhine hareket edilen zat Artin Tülekyan Ef. dir. Artin Tülekyan Ef. Bafralıdır. 7 - 8 sene evvel İstanbula gelmiş ve yaprak tütün ticareti yapan Bafralı Hacı Hasan zade İbrahim Beyle ortak olmuştur. İki şerikin Galatada Domuz sokağının başında tramvay caddesinde kâin Nişastacıyan hanının 21 numaralı yazıhaneleri vardır. Yazıhanede Ce -

(Devamı 6 ıncı sahifede)

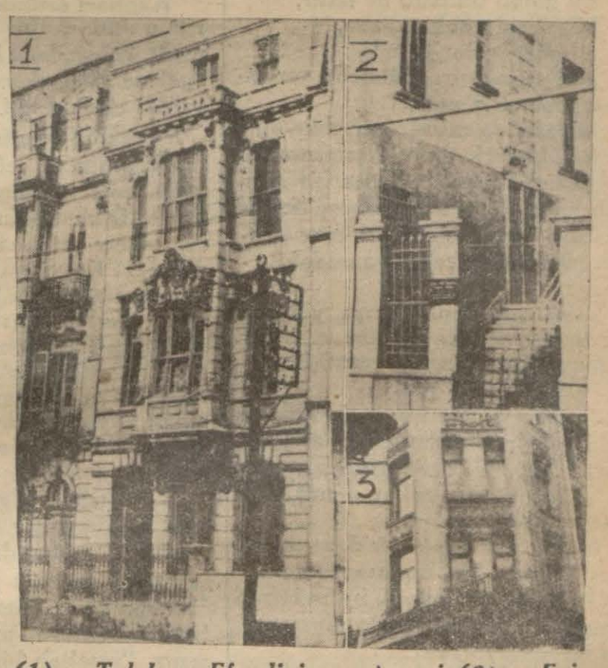

(1) — Tulekyan Efendinin yazıhanesi. (2) — Evi. (3) — Cevat ve İbrahim Beylerin yazıhanesi.

İspanya heyeti şerefine verilen ziyafette hazır bulunanlar ve ziyafet esnasında heyet reisinin nutuk söyleyişi . . . .

Yumurta ihracı başlıyor

İspanyol heyeti dün, doğru seferler yapacak olan vapuru gezdi

Şehrimizde bulunan İspanyol Ticaret heyeti dün Yelkenci zadeler firması tarafından Yelkenci zadelerin Erzurum vapurunda bir öğle ziyafeti verilmiştir.

Saat tam 12 de Karaköyden motörler davetlileri alarak Beşiktaş açıklarında bulunan Erzurum vapuruna götürmüştür. Şehrimiz tüccarlarından bir çoğu, matbuat mümessilleri de ziyafette hazır bulunmakta idiler. İspanya hattına tahsis edilen ve Türk vapurlarının en mükemmellerinden biri olan Erzurum vapuru davetliler tarafından gezildikten sonra öğle yemeği

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Görüşler

Bana hak vermiyebilirsiniz

5

Aka GÜNDÜZ

Gündüzleri büyük caddelerde araba kazaları olması ihtimali vardır. Binaeneleyh halk; gündüzleri büyük caddelere çıkmıyacaktır!

Büyük caddelerdeki büyük mağazalara hırsız girmek ihtimali vardır. Binaberin büyük caddelerde büyük mağaza açılamaz!

Geceleri mahalle aralarında bazı soyguncu serseriler bulunabileceği için, halkın emniyet ve selâmetinin korunması namına, geceelri hiç kimse mahalle aralarında bulunmıyacaktır.

Saçaktan kiremit düşmesi ihtimaline mebni hiç kimse yaya kaldırımlarından yürümiyecektir!

Grip, nezle, enflüenza, dank gibi hastalıklar soğuk almaktan geldikleri için umumî sıhhat namına halk soğuk günler ve gecelerde evlerinden çıkmıyacaklardır!

Kışın sokaklar buz tuttuğu için ve yazın keskin güneş olduğundan ötürü kayıp düşmemek ve güneşe çarpılmamak için yaz ve kış sokaklara çıkılmıyacaktır!

Frenklerin ridikül dedikleri bu olmıyacak şeylere bir tane daha katabiliriz: Maslak yolu denilen asfalt şosede kazalar çıktığından Maslak yolundan yaya, atlı, eşekli, otomobilli hiç kimse geçemiyecektir.

Bunların hepsi hayatta ridikül, ve bu sütunda şakadır.

Fakat öyledir de son Maslak yolu faciasını tetkik eden heyet ne diye (kazaların önüne geçmek için dönemeçlerdeki ağaçları kesmek lâzımdır) demiş?

Bir ridikül yapmak için mi?

— Hayır.

— Ya ne için?

— Sadece bir rey, bir mütalea, ve bir cevap vermiş olduğunu göstermek için.

Ne desin adamcağızlar?

— Ben, sen olaydık ne derdik?

Maslak faciası niçin oldu? Gidin bakın! Peki, bakalım. Ne diyelim? Bir, kâinatı vız gören efendi arabasının lâmbasını söndürmüş, basmış gaza, kâinatı vız geçen hanımı yanında geliyor. Bir, kendi halinde şoför, müşterilerini yüklemiş, otobüsünü sürüp gidiyor. Fizik kaidesidir, çok süratli ve karşılıklı giden cisimler küçük temaslardan müteessir olurlar.

Netekim geçen sene 220 beygir kuvvetinde bir tayyare Hindistan yo-

(Lütfen sahifeyi çeviriniz)

Hergün bir yazı

Misafirden yaka silkenler

Köylünün yaptığını yapmaktan başka hiç bir çare yok

Misafire güleryüz göstermek, onu hoşça kabul edip elden geldiği kadar ağırlamak bize vergidir!

Eski din ananelerine göre misafiri Tanrı gönderdiği için Tanrı mi safirinin kalbini kırmak, en büyük günahı işlemekle bir sayılırdı.

Misafirin dokuz kısmetle geldiği hakkında eskilerimiz arasında kuvvetli bir itikat yaşar. Fakat bu dünyanın en konuksever milleti de zaman zaman yüzsüz misafirden yaka silkmeğe mecbur olmuş.

"Misafir, misafiri istemez, evsahibi hiç birini...", "Misafir, ama ne kâfir..." "Misafir umduğunu yemez, bulduğunu yer!" gibi ata sözleri; yahut:

"Eşekten beter katır,
Ne gönül bilirsin, ne hatır,
Misafirin gönlü müsün,
İstediği kadar yatır!,,

gibi mânilerin dilimizde yer etmesi tabiî midir?.

Misafir ve misafirliğe dair, iğneli nüktelerle dolu fıkralarımız az değildir: Nasrettin Hoca bir gün, odasında otururken bakmış, hoşlanmadığı birisi geliyor. Hemen pencereden başını çekip yanındakilere:

— Aman, beni sorarsa, yoktur! diyin, tenbihinde bulunmuş. Herif kapı çalınınca cevap vermişler:

— Hoca evde yok.

— Nereye gitti ! demeğe kalmadan, eşeğin ahırdan sesi gelmiş. Misafir; hemen kulaklarını dikerek:

— Hani hoca yoktu, demiş, işte eşeği burada...

Nasrettin Hoca artık dayanamamış, pencereden başını çıkararak:

— Be adam.. demiş, insan lâfına inanmıyorsun da eşeğin anırmasına mı inanıyorsun?.

Vaktile herifin biri, misafirliğe gitmiş. Yattığı odanın tavanında kışın yemek için bırakılmış sepet dolusu üzümü görünce ağzı sulanarak kendi kendine mırıldanmış:

Bizim eller, bizim eller
Pilâv üstüne üzüm yerler!..

Ev sahibi içeriki odadan cevap vermiş:

"Bizde öyle âdet yoktur,
Saklarlar da güzün yerler!,,

Arsızın biri, zengin komşusuna musallat olmuş. Her gün, yemek zamanlarını kollar, tamam sofraya oturulacağı sırada; kollarını sıvalayıp sininin başına çöker:

— Hele şu kısmete bak.. Çekti, çekti getirdi! dermiş.

Bir gün, üç gün, beş gün... Bir ay, üç ay, beş ay... Herif, hen yemekte mihman... Ev sahibi bakmış ki bu böyle olmıyacak. Birgün, misafir gene göbek ata ata:

— Hele şu kısmete bak.. Çekti çekti getirdi! diye içeri girince kapının arkasındaki sopayı kavramış:

— Hele şu lobota bak... Vurdu, vurdu, yatırdı! Ve atmış sopayı...

Misafirlik üç gündür, derler ama bu söz postu serip haftalarca aylarca kalan misafirlere göre değil.

Öyleleri var ki, yiyip içip yatıp, kalktıkları yetmiyormuş gibi üstelik cep harçlıklarını da almadan giderler.

Bu buhranlı seneler içinde bile kazançlarının yarıdan fazlasını misafir ağırlamağa tahsis edenler var. Böyle ailelerde ev halkı irili ufaklı misafir için çalışırlar. Işten kimse göz açamaz. Çiçek zamanı gelince, takım takım sofralar kurulur. Yatmak zamanı gelince sıra sıra yatak serilir. Bir harıltı, bir gürültü.... Bir telâş... Peki amma, bu misafir bey veya hanımların evlerinde yiyecek yemekleri, yatacak yatakları yok mu? Var ama, misafirlik hem daha rahat, hem de kârlı... Bir kere, "bugün ne yiyeceğiz?,, diye düşünmiyecekler. Yiyip içecek, bol bol çene çalacak, şöyle bir başlarını dinleyip gamsız kasavetsiz evlerine dönecekler.

Kapıları ardına kadar açık duran o eski ekâbir konakları kalmadı. Fakat, hâlâ kenarda köşede, "gelene git!,, demeğe yüzü tutmıyanlar eksik değil.

Ev sahibi, misafir münasebetlerinde, başka milletlerden örnek almağa mühtaç olduğumuz muhakkaktır. Dikkat ediniz: Hiç bir Rum evine gece yatısına misafirliğe gidilmez. En yakın akrabalar bile, sadece aralarında biribirlerini ziyaret ederler. Musevî vatandaşları hesaba hiç katmıyorum. Çünkü onlarda gelin kaynananın, evlât ananın evinde yemek yemez. Eğer ziyaret yemek zamanına rastlamışsa, evsahibi teklife bile hâcet görmez:

— Müsaade ederseniz, yemeğimizi yiyelim! der ve çekilir.

Misafir de bundan alınmaz. Hele iştiskal mânası hiç çıkarmaz. Halbuki bizde bazı sırnaşık misafirlerin eşyasını kapının önüne yığsanız, "inşallah bizimki değildir" derler. Hami vaktile herifin biri Nasrettin Hocanın kapısına gelmiş:

— Hocam.. Aç kapıyı demiş, ben Allahın damadıyım!

Nasrettin Hoca, hiç sesini çıkarmadan bir anahtar uzatmış:

— Al şunu... Karşıki camiin kapısını aç.. Gir içeri... Kayın babanın evi orası... Rahat rahat otur.. demiş!.

Eğer herkes, bazı yüzsüz Tanrı misafirlerine Hocanın yaptığı gibi Tanrı evi olan camiin yolunu gösterecek olursa, sanırım ki fakir aile bütçelerindeki misafirin faslı bir kalemde ortadan kalkardı.

Köylünün birine vakitsiz misafir gelmiş, durup durup esnermiş. Ev sahibi başından savmak için:

"Sapır sapır esnersin,
Diye mırıldanmış. Misafir, ima ile karnının aç olduğunu itiraf edince evsahibi ellerini uğuşturmuş:

İyi ama, kuzuyu kessem büyük,
Kazı kessem arık,
Tavuğu kessen goruk (kuluçka demektir)
Yumurta pişirsem cılk!

Hadi misafir, saçak altı saçak altı git evine!

Misafirden yaka silkenler, acaba köylünün verdiği bu cevabı yerinde bulmazlar mı, dersiniz?

M. SALAHATTİN

ında altı okkalık bir kartala çarpar çarpmaz düşüp parçalandı. Netekim iki yıl önce dünyanın sür'at rekorcusu İngiliz binbaşısı otomobil yarışında tekerleğine bir çakılcık çarpınca tepetaklak gitti. Hızlı gelen otobüsü, fenersiz ve hızlı gelen zevk ve safa arabası şöyle sıyrınca insanlar öldü, yacaklar, kollar kırıldı!

Amma da uzun iş. Buna pestenkeçeni bir cevap vermeli ki, ne suya dokunsun, ne sabuna, ne sıyrıp çarpana, ne de ölenlerle yaralananlara... Öyle ise ne demeli?

— Kaza bu yolun dönemeçlerindeki ağaçlardan geliyor. Dönemeçlerdeki ağaçları dipten keserseniz bir daha kimse ölmez.... demeli.

Avcının terziden alacağı varmış. Terzi vermemiş. Avcı Karakuş'a davacı olmuş. Karakuş terziye hükmetmiş: Borcunu vermediği için terzinin bir gözünü çıkarın!

— Terzi:

— Amman karakuş hazretleri! Demiş. Hükmünüz çok adilânedir. Amma beni dinleyiniz. Ben borçluyum, âmenna. Amma terziyim. Bana mutlağa iki göz lâzımdır. Bu da alacaklıdır. Ona da âmenna. Amma avcıdır. ona bir tek göz yeter.

Karakuş hemen hükmünü değiştirmiş:

— Öyle ise alacaklı olan avcının sol gözünü çıkarınız!

Ölümle, kanla, gözyaşı ile, matemle karışık olan işlerde olsun bir azıcık realist olsak!

Aka GÜNDÜZ

Katil kadın tekrar idama mahkûm oldu

ADANA, 26 (A. A.) — Yanında hizmetçi olarak çalıştığı hanımı Dudu ile Dudunun çocuğu küçük Aliyi bal içine arsenik koymak suretile ölümlerine sebebiyet vermekten suçlu ve mevkuf katili Ayşe ile bu işte malûmat ve alâkası olmaktan suçlu ve öldürülen Dudu'nun kocası ve Alinin babası Kasım Ali Hasanın şehrimiz ağırceza mahkemesinde naksan devam eden duruşmaları bugün bitmiş Ayşe gene ölüm cezasına Kasım Ali Hasan da yedi sene ağır hapse mahkûm olmuşlardır.

Kütahyada mezbaha

KÜTAHYA, 26 (A. A.) — Belediye ilkbaharda yaptıracağı fennî mezbahanın projelerini hazırlamıştır. Şehrin hayatî bir ihtiyacı olan bu tesisatı üç kısma ayırmıştır. Birinci kısım 335 senesi bidayetlerinde bitmiş olacaktır. Su şehre on kilometre mesafede Bunduk Ölenden gelecektir. Yapılan tahliller bu suyun çok iyi olduğunu göstermiştir.

Adanada fena havalar

ADANA, 26 (A. A.) — Şehrimizde soğuklar devam ediyor. Bugün hararet derecesi nakıs bir buçuktu. Vilâyetimizin Karaisalı kazası merkezinde on iki günden beri yağan yağmur ve devam eden şiddetli fırtınalardan on evin damı tamamile çökmüştür.

Kayseride sinema ve gazino

KAYSERİ, 26 (A. A.) — Belediyenin yaptırmakta olduğu şehir isnema tiyatro ve gazino binasının inşaatı ikmal edilmiştir. Yakında küşat resmi yapılacaktır.

HARİCÎ HABERLER

Kimi Öldüreceklerdi?

Avusturyada Bavyeradan gelen suikastçılar yakalandı

VİYANA, 26 (A. A.) — Insbruk'dan bildirildiğine göre Bavyeradan gelmiş olan Naziler, Tirol'de Koessen civarında tevkif edilmek üzere bulundukları bir sırada ateş etmişlerdir.

Bunun üzerine ateş teati edilmiş, Naziler yaralanarak tevkif edilmişlerdir.

Naziler, komisere Avusturya Legion'una mensup olduklarını, Avusturyada mühim bir şahsiyete suikast yapmıya geldiklerini itiraf etmişlerdir.

Hudutta sükûnet var

VİYANA, 26 (A. A.) — Resmî istihbarat bürosu bildiriyor:

Salâhiyettar membadan bildirildiğine göre, Avusturya - Almanya hududu üzerinde müsademeler ve hudut civarında bulunan Brunau'da karışıklıklar olduğuna dair haberler asılsızdır.

Avusturyada son kıyamda ölenler

VİYANA, 26 (A. A.) — Reichspost gazetesi, son isyanda ölenlerin sayısını heyeti umumiyesile şöyle tesbit etmektedir:

Viyana hükûmet kuvvetlerinden ölenler 49 dur.

Viyanada sivillerden 118 kişi ölmüştür. Bunlardan 17 si kadındır.

Sivil yaralıların sayısı 279 dur. 62 si kadın ve beşi çocuktur.

İngiliz kabinesinde değişiklik olmıyacak

LONDRA, 26. A. A. — Sir Con Simon kendisinin dahiliye nezaretine geçeceğine ve kabinede bir değişiklik yapılacağına dair şayiaları tekzip etmiştir.

M. Pesmezoğlu Varşovada

VARŞOVA, 26. A.A. — Yunanistan iktisat nazırı M. Pesmezoglu dün buraya geldi.

Stavisky davasında öldürülen şahit

DIJON,, 26. A.A. — Paris temyiz mahkemesi müşaviri M. Price'in katli tahkikatı ilerlemektedir.

Tahkikata memur olanlar en müphem şehadetlere bile müracaat etmişlerdir.

Şimdiki halde rg 4 - 7038 rakamlı ve işaretli otomobiller aranmaktadır.

M. Prince'in inmis olduğu otelde çok tanınmış olmasına rağmen, ilk defa olarak ismini kontrola kaydettirdiği ve çok düşünceli ve aceleci bir hali olduğu görülmüştür. .

Bu kararsızlık arasında ortaya atılan intihar ihtimaline M. Prince'in ailesi itiraz ve bunu ölünün hatırasına bir hareket telâkki etmektedirler.

Doktorların raporu henüz verilmiş değildir.

İngilterenin Paris sefirliği

LONDRA, 26. A.A. — İngilterenin Belçika sefiri Sir Clark'ın, İngilterenin Paris sefiri Lord Tyrrel'in yerine geçeceği bildirilmektedir.

Lord Tyrell yakında çekilecektir.

Cava karışıyor mu?

BATAVİCİ, 26. A.A. — Yerli millî fırkanın icra komitesi azaları kâmilen tevkif edilmiştir.

Cavadaki başlıca şehirlerin evlerinde birçok taharriyat yapılmaktadır.

Bir kaç ay evvel, yerliler arasında millî bir hareket olacağı haber veriliyor ve bu haber resmî memurlar arasında endişe ile karsılanarak şiddetli tedbirler almacağı bildiriliyordu.

Kömür çarpması

HANOVER, 26. A.A. — (Yeni Hanspire). — Kalorifer tertibatının borularından çıkan oksit de karbondan 9 talebe zehirlenerek ölmüştür. Borular, kazanın patlaması yüzünden kırılmıştır.

Mançurideki Sovyet demiryolları

MOSKOVA, 26 (A. A.) — Tass Ajansı bildiriyor:

Çin şark demiryolları Sovyet memurlarından evvelce Mançuko Hükûmeti tarafından tevkif edilmiş olan altısının tahliyesi münasebetile İzvestiya gazetesi yazdığı bir makalede diyor ki:

"Çin şark demiryollarının satılması için Tokyoda toplanmış olan konferansbundan sonra mesaisine devam edebilir. Çünkü Sovyet Hükûmetinin koşmuş olduğu şart mevkufların tahliyesile yerine getirilmiş olmaktadır.

Tokyo konferansı Çin şark demiryolu Mançuko tarafından satın alınmasına müncer olmadıkça mezkûr demiryolun ahdî vaziyetinde hiç bir tebeddül olamaz.,,

Fon Papen'in bir makalesi

BERLİN, 26. A.A. — Alman istihbarat bürosundan : Hannoverscher Anzeiger gazetesi , başvekil muavini M. Von Papen'in bir makalesini neşretmiştir. Bu makalede M. Von Papen bütün memleketler siyasetinin bugün için münhasıran dünyanın kaybolan içtimaî nizam olmadıkça kültür seviyemizi muhafaza etmek imkânı bulunmadığını yazmaktadır. Avrupa siyasetinin merkez noktası yorucu müzakerattan, terki teslihat hakkında nota teatisinden veya Avusturyanın iltihakı korkusundan mütevellit ağır kavgalarından ibaret kalmamalıdır. Büyük milletlerin, içtimaî müsalemet davasına elbirliğile vasıl hadim olablecekiler endişesi, bu merkez noktasını hatta münhasıran teşkil etmelidir.

Londraya Gelen işsizler

Geceleyeyin bir nümayiş daha yaptılar

LONDRA ,26 (A. A.) — Dün akşam saat 17 den itibaren işçi teşkilâtlarının büroları tezahürün bittiğini haber vermelerine rağmen, gece olduktan sonra da grup grup nümayişçiler Hayd Park civarında kalmışlar, derhal ortaya çıkıvermiş olan hatiplerin etrafındaki kalabalığa katılmışlardır. Bu suretle zencilerin reisi iddiasında bulunan birisile işsiz çocuklar namına söz söyliyen 12 yaşında bir çocuk, yürüyüş yapan işsizlerin avdetlerinden sonra uzun müddet şahısları ve talakatleri ile alâkayı celbetmişlerdir.

Yürüyüş yapan işsizlerin avdeti ve halkın kendilerini alkışlayacağı esnada bir tek hadise olmuştur. Bu suretle polislere hakaretten dolayı 3 kişi tevkif edilmiştir.

LONDRA, 26 (A. A.) — İşsizliğe ait kanuna karşı protesto için dün öğleden sonra Hyde Park'da yapılan nümayişe tahminen iki bin işsiz, işsizlere mütemayil binlerce kişi, Oxford ve diğer üniversitelerden kızıl temayüllü bir kısım talebeler iştirak etmişlerdir.

Nümayişçiler içinde çocuklar ve kadınlar da vardı.

Büyük polis kuvvetleri alaya Hyde Park'a kadar refakat etmişlerdir. Yağmur, nümayişçilerin hararetini azaltmıştır. Polisin almış olduğu çok dikkatli tedbirler sayesinde, hiç bir hadise kaydedilmemiştir.

Bir Başmuharrririn azli

RIGA, 22 — İzvestiya gazetesi başmuharriri M. Gronski, Soviyet İcra komitesi reisliği tarafından azledilmiştir. İzvestiya hükûmetin resmî gazetesidir.

Kalabalığa dalan otomobil

ROSERIO, (Arjantin), 26. A.A. — Büyük otomobil yarışı biterken, bir otomobil seyircilerden birisini ezmemek maksadile halkın arasında girmiş 7 kişiyi öldürmüş, 6 sı ağır olmak üzere 15 kişiyi yaralamıştır.

Fransız bütçesi

PARIS, 26. A.A. — Ayan meclisi maliye encümeninin bugün neşrettiği raporunda mebusan meclisince kabul edilen mali layika ile bazı farklar meşhut olmaktadır.

Ayan encümeninin raporu, ezcümle gerek varidat ve gerek masraf bütçelerinden 162.894.913 frank tenzilini teklif etmektedri.

Bu suretle, 48.314,931,106 franklık varidata mukabil, masraf yekûnu 48.255,675,092 franktan ibaret kalmaktadır.

Amerikada işsizler

VASHINGTON, 96. A.A. — İş federasyonu reisi M. Villiam Green, işsizlerin sayısının, mutad olduğu veçhile kânunusanide arttığını, fakat geçen senelere nisbeten daha az olduğunu söylemiştir.

Kânunusanide işsizlerin sayısı 11.960.000 idi. Bunlardan 7,100.000 inin geçinecek hiçbir vasıtaları yoktu. Geri kalana Nafia işlerinde çalıştırılmak gibi yardımlar yapılabiliyordu.

İşsizlerin varıdatı yüzde 7,5 nisbetinde artmış, gıdaî maddelerin fiyatı yüzde 16,7 elbise ve diğer havayici zaruriye fiyatları yüzde 27,5 nisbetinde yükselmiştir.

M. Suviç dönüyor

ROMA, 26. A.A. — M. Suviç, Viyana tarikile Peşte'den bugün Romaya avdet etmiştir.

Amerika Mançuriyi tanıyacak mı?

PARIS, 26. A.A. — Nevyork Times gazetesi, Amerikanın yeni Mançuri devletini tanımak niyetinde olduğunu yazmasile, Pariste'ki Amerika sefareti hükûmeti metbuasının henüz bu meseleyi teemmül etmediğini ve binaenaleyh yeni Mançuri devletini tanıyıp tanmamak hususundaki fikrinde henüz bir tebeddül olmadığını beyan etmektedir.

Stavisky meselesi tahkikatı

PARIS, 26. A.A. — Staviski meselesini tahkike memur anket parlemantor heyeti, bu hafta başında filen işe başlıyacaktır.

Bu münasebetle, ayni meseleye müteallik bilumum dosyalar bugün meclis reisliğine tevdi olunmuştur.

Kezalik 6 şubat ve müteakip günler vekayiine ait olup muhtelif nezaretler nezdinde bulunan bütün dosyalar da bu mesele ile meşgul olacak diğer anket heyetine tevdi olunmak üzere meclis reisliğine gönderilmiştir.

Baltık Birliği

RIGA, 26. A.A. — Lettonya başvekili M. Blodniek "yeni çifçiler" fırka kongresinde bir nutuk irat ederek, ekseri memleketlerin siyasetini ihlâl eden münazea ve ihtilâflar arasında Lettonya ile Estonyanın bir huzur ve intizam vahası olduğunu söylemiştir.

Bir "Baltık Birliği " vücude getirmek hususunda başvekil bunun yakında tehakkuk edeceği kanaatini izhar ile, bu birliğin yalnız Lettonya, Estonya ve Litvanyayı değil, ayni zamanda Baltık kıyılarında sulhu temin edecek bir blok olabilmesi için İsveç ile Fenlandiyayi da ihtiva edeceği ümidinde bulunduğunu ilâve etmiştir.

SON DAKİKA

Gazi Hz. ile Belçikalılar Kralı Hz. arasında telgraflar teati edildi

ANKARA, 26 (A.A.) — Kral birinci Alber Hazretlerinin feci bir kaza neticesi vefat etmeleri dolayısile Reisicümhur Hazretlerile Belçika Kralı 3 üncü Leopold Hazretleri arasında şu telgraflar teati edilmiştir:

Haşmetlû Belçikalılar Kralı Hazretlerine;

Brüksel.

Haşmetlû birinci Alber Hazretlerinin hayatına mal olan elim hâdiseyi şimdi kederli bir heyecan ile öğrendim. Zatı haşmetanelerine çok samimî taziyetlerimi arzetmek ister ve Kral hanedanı ile Belçika milletinin matemine iştirak etmekte olduğumu temin ederim.

Türkiye Reisicümhuru Gazi M. Kemal

Türkiye Reisicümhuru Gazi Mustafa Kemal Hazretlerine

Benim ve hanedanımın ve Belçika milletinin feci matemine iştirak buyurduğunuzdan dolayı zatı devletlerine teşekkür ederim.

Leopold

Kontenjan listesine ilâve

ANKARA, 26 (A.A.) — Bulgarlarla yapılan, henüz tasdik edilmemiş olan ticaret anlaşmasına göre, bir sene içinde Bulgarların Türkiyeye ithal edecekleri on buçuk milyon kilo odun kömür mikdarından mahsup edilmek üzere kontenjan listesine ilâveten ve ikinci 3 aylık devreye mahsus olmak kaydiyle Bulgaristana bir buçuk milyon kilo kontenjan verilmesi İcra Vekilleri Heyetince kabul edilmiştir.

Temyiz mahkemesi azalığı

ANKARA, 26. A.A. — Münhal bulunan temyiz mahkemesi azalığına temyiz mahkemesi umumî heyetince yapılan intihabatta en çok rey alan İstanbul ikinci ceza reisi Hamit Beyin tayini âlî tasdika iktiran eylemiştir.

Kaymakamlar arasında değişiklik

ANKARA, 26. A.A.— Münhal olan Üsküdar kaymakamlığına Çatalca kaymakamı Lûtfi, Çatalcaya Karacabey kaymakamı Sadettin, Karacabeye şarkışla kaymakamı Remzi, Şarkışlaya Mucur kaymakamı Ziya, Vizeye Sürmene kaymakamı Sırrı, Dikiliye dahiliye vekâleti vilâyetler idaresi şeflerinden Necdet Yılmaz, Suşehrine vekâletinde bulunan Alaeddin beylerin tayinleri âlî tasdika iktiran eylemiştir.

Tütün şirketinin teşkilâtı

ANKARA, 26. A.A. — Gümrük ve inhisarlar vekâletinden öğrendiğimize göre, Tütün Limited şirketin yapacağı teşkilât hakkında ki gazeteler neşriyatı şahsî tahminler mahsulüdür. Bu şirketin nasıl idare edileceğini tayine selâhiyetli olan heyet limited şirketin idare heyetidir ki bu heyet henüz teşekkül etmiş değildir. Şirketin nizamname projesi tetkik için millî bankalara verilmiştir. Bu tetkikat neticesinde şeriklerinin tasvip edeceği nizamname iktisat vekâletinin tasdikine iktiran ettikten sonra şirket teşekkül edecek, en isabetli en verimli çalışma yolunu tutacaktır.

Ramanya kabinesinde istifalar

BUKREŞ, 26 (A.A.) — Mesai nazırı M. Dimitirio ile Ziraat nazırı M. Cipaino istifa etmişlerdir. Mesai nazırlığına doktor Costinesco tayin edilmiştir. Ticaret nezareti de şimendüferler sabık müdürü Mühendis Teodoresco tarafından deruhte edilmektedir. Yeni nazırlar bugün öğle vakti yemin edeceklerdir.

Yunan Hariciye nazırının izahatı

ATİNA, 26 (A.A.) — Atina Ajansı bildiriyor:

Bugün Başvekil M. Çaldaris'in riyaseti altında toplanan bütün siyasî fırkalar reisleri Hariciye nazırı M. Maximos'un izahatını dinlemişlerdir. Mumaileyh, bu izahatında Balkan anlaşması Misakının, bu misakın Belgradda parafe edilmesi anına kadar olan bütün safahatını anlatmıştır. Celse, saat 14 te tatil edilmiştir. Yarın tekrar yapılacak toplantıda M. Maximos izahatına devam eyliyecektir.

Hitlerci memurların yemin formülü

BERLIN, 6. A.A. — Dün bütün Almanyada millî sosyalist memurların yemin merasimi yapılmıştır. Bir milyondan fazla kimse aşağıdaki yemin formülünü okumuşlardır :

" Adolff Hitler'e ve onun tayin ettiği şeflere sarsılmaz bir sadakat ve kayıt ve şartsız bir itaatte bulunacağıma yemin ederim."

Fransa - İngiltere ticaret münasebatı

LONDRA, 26 .A.A. — Yakında ticarî müzakerata, başlanması için itilâf edildiğini mübeyyin, bugün Fransa sefaretine İngiltere tarafından bir nota verilmiştir. Bu müzakereler, başlıca Londrada cereyan edecek ve Fransa-İngiltere arasında ticarî bir itilâf aktini istihdaf eyliyecektir.

Mamafih, Reuter ajansının haber aldığına göre, müzakerat başlamazdan evvel bazı teknik noktaların tavzihine ihtiyaç vardır.

Lord Edenle müzakereler

ROMA, 26. A.A. — Lord Eden bugün Papa tarafından kabul edilmiştir. Otuz dakika süren kabulü müteakip Lord Eden Papalık hariciye nazırı kardinal Paçelli ile görüşmüş, sonra da Vatican müzelerini gezmiştir. Daha sonra Lord Eden, M. Suviç tarafından verilen öğle ziyafetinde hazır bulunmuştur.

Saat 17 de mümaileyh, M. Moussolini tarafından verilecek ziyafete iştirak edecektir.

Dün akşam, Lord Eden Fransa, Almanya sefirleri ve Baron Aloisi ile birlikte İngiltere sefaretinde yemek yemiştir.

Yarın, tekrar M, Moussolini ve M. Suviç ile görüştükten sonra çarşamba sabahı Romadan ayrılmıştır.

Dağa düşen tayyare

SALT LAKE CITY, (Utah), 26.A.A. Uzun araştırmalardan sonra Vasaç dağları tepesinde cuma günü kaybolan bir ticaret tayyaresi bulunmuştur.

Tayyarenin bir kısmı bir ağaçlığa başaşağı saplanmıştı. İçinde bulunan 3 tayfa ile beş yolcu ölmüşlerdir.

İki kişi dondu

DENİZLİ, 26 (A. A.) — İki gün evvel Tavasın Hırka köyünden bir erkek değirmene giderken ve yine Tavasın Balçıka köyünden bir kadın diğer bir köye giderken soğuktan donarak ölmüşlerdir.

Giresonda zelzele

GIRESON, 26 (A. A.) — Şehrimizde sekiz saniye devam eden bir hareketiarz olmuştur. Hasarat yoktur.

Kayseride soğuklar

KAYSERİ, 26 (A. A.) — Kış ve soğuk çok şiddetle devam etmektedir. Bugece sovuk sıfır altında 18 idi.

Adanada ekmek

ADANA, 26 (A. A.) — Şehrimizde ekmeğin kilosundan yirmi para indirilmiş ve kilosu beş kuruştan satılmıya başlamıştır.

Ankara radyosu

ANKARA, 26 (A. A.) — Ankara radyosu dalga uzunluğunu martın birinci gününden itibaren berayi tecrübe 1304 metreye indirecektir.

Balkan Haberleri

Enis Beyin ziyareti

ATİNA, 25 (Milliyet) — Türkiyenin Atina Sefiri Enis Bey Başvekil M. Çaldaris'i ziyaret ederek uzun müddet görüşmüştür. Mülâkatın mevzuu hakkında hiç bir şey beyan edilmemiştir.

Atinada fırkalar reislerinin toplantısı

ATİNA, 26 (Milliyet) — Fırkalar reisleri bugün Başvekil M. Çaldaris'in riyasetinde toplanacaklardır. Muhalefet fırkaları liderleri dün M. Venizelos'un evinde toplanarak, bu içtimada takip edecekleri hattı hareketi tayin etmişlerdir.

İçtimada Hariciye Nazırı M. Maximos Balkan misakı hakkında izahat verecektir.

Sofyada bir kongre

SOFYA, 26 (A. A.) — Makedonya ve Bulgaristan muhaceret cemiyetlerinin on ikinci kongresi dün açılmıştır. 400 murahhas ve binlerce kişi açılma merasiminde bulunmuştur.

FELEK

Nüfus işleri

Gazetelerde Dahiliye Vekâletinin çok mühim ve şayanı şükran bir tamimini okudum. Bu tamimde vekâlet diyor ki:

"Bir iş nüfus idarelerine müracaat eden iş sahiplerinin, behemahal o gün ve nihayet ertesi gün işlerinin bitirilmesi ve 24 saat içinde erbabı mesalihin işini görmeyen memurlara derhal işten el çektirilmesi lâzımdır.,,

Hepsine demiyorum, fakat bazı nüfus idarelerine işleri düşmemiş olanlar oralarda "evrak" ın ne kadar müddet kaldığını kestiremezler. Vekâletin bu şedit ve pek yerindeki müdahalesi halkın son derece lehinde bir şeydir. Lâkin bir taraftan da nüfus idarelerinin şimdiki memurları gayet müşkül vaziyette kalmaktadırlar. Bu müşkülât tın en büyüğü şudur:

Nüfus kayıtlarının vefat, nikâh veya talâk gibi vukuatı tam yürümemiştir. Eski belediye memurlarının bu gibi vukuatta nüfusu haberdar etmemesi yüzünden hem iş sahipleri sürünür. Hem nüfus idareleri müşkül vaziyette kalıyorlar..

Meselâ veraset için müracaat eden bir iş sahibi çoktan beri vefat etmiş olan biraderinin nüfusta sağ olarak mukayyet olduğunu görüyor. Bunun karşısında nüfus idaresi tabiî bu sağ kayıtlı adamı da verese arasına koymak istiyor. İş sahibi buna razı olmuyor. İşi olduğu yerde bırakıyorlar. Senelerce evvel vefat etmiş olan o adamı kayden öldürmeye çalışıyorlar. Haftalar ve belki aylardan sonra ancak bu kayıt tashih ediliyor. Bunun kabahati defin ruhsatiyesini veren idarelerin vefat vukuatını nüfusa göndermemeleridir. Asıl tazyik edilecek taraf budur.

Size bu münasebetle aldığım (Kemal Aşki) imzasını havi olan şu mektubu dercediyorum:

"Valdemin vefatı hasebile usulen veraset kâğıdı almak üzere mahalleden ilmühaber alıp bir istida ile Üsküdar Hukuk mahkemesine müracaat ettim. Mahkeme, Ankaradan nüfus kaydımı getirmemi istedi. Nüfus kaydında sağ görünen halbuki 27 sene evvel vefat ettiği için merhum valdeme verilen dul maaşının cüzdanını ibraz ettimse de kayıtta (ölü) işareti olmadığı için işim bir buçuk ay geri kaldı. Nihayet lâzım gelen yerlere müracaat ederek babamın kaydını (ölü) olarak tashih ettirdim. Ve nüfustan aldığım vesikayı mahkemeye ibraz eyledim. Artık her şey bitmiş sanıyordum. Çünkü evvelce annemin ve babamın ölümüne dair mahalle ilmühaberi getirmiş iki de şahit dinletmiştim. Bu sefer de valdemin nüfus kaydının (ölü) olarak tashihi lâzım geldi. Annemin vefat ettiği mahallenin muhtarına gittim ve bir ölüm vesikası istedim. Muhtarların bu salâhiyeti alındığı için bir şey yapamadı. Düşündüm. Nihayet valde merhumu gömen mezarcıyı buldum. Ve annemin mezarını kendisinin kazdığını söyledim. Hatırladı. "Merhum valdem'in kaydı nüfusta açık kalmış. Düzeltmek için ne yapayım?,, diye sordum. Ne kadar olsa ölüler hakkında tecrübe görmüş bir adam imiş. Bana o zamanki defin ruhsatiyesini veren daireden bu ruhsatiye kaydının çıkarılmasını tavsiye etti. Ben de Eminönü kaymakamlığına istida verdim. Başhekimliğe havale etti ve annemin ölümüne dair bir resmî vesika alabildim. Valdem Lâlelide vefat etmiş olduğu için İstanbuldaki Beyazıt nüfus memurluğuna müracaat ederek valdemin Ankaradaki kaydına (ölü) işaret edilmesine dair bir tahrirat yazdırdım ve ora nüfus müdiriyetine taahhütlü bir istidaya leffedip gönderdim. Ankarada tanıdık bir arkadaşa da rica ederek orada takip ettirip işi bitirttim. Bu arkadaş evrakımın 7-2-934 tarihinde İstanbul Beyazıt nüfus memurluğu vasıtasile bana gönderildiğini yazdı. Derhal Beyazıt nüfus memurluğuna gittim. Evrak hâlâ gelmemiş. Oradan bana evrakın yanlışlıkla Şarktaki Beyazıt nüfusuna gitmiş olması ihtimalinden bahsettiler. Şimdi evrakım meydanda yok. Peder ve valdeyi kayden öldürdük amma bende de can kalmadı ve hâlâ veraset hücetimi alamadım.,,

Bu mektupta kariin yazdığı hâdise biraz gariptir. Posta sevkiyatında bir yanlışlık olması da muhtemeldir. Bundan dört beş sene evvel benim de bizzat başımdan böyle bir memleket ismi müşabehetinden dolayı bir hâdise geçmişti...

Umuyorum ki; Dahiliye vekâletinin pek haklı olarak nüfus işlerine verdiği ehemmiyet yakında kat'i semerelerini verecek ve halk

ŞEHİR HABERLERİ

EKONOMİ

Almanyada Tütünlerimiz

Bir firma aleyhine açılan dava lehimize neticelendi

Almanyada inhisarlar idaremizin menfaatleri aleyhine olarak Almanyada kullanılan alâmeti farika ve markalar hakkında son zamanlarda icra edilen takibat neticesi olarak bu nevi müesseselerden biri olan "Enver Bey Sigara Fabrikası,, mahkemeye verilmişti. Bu mahkeme İnhisarlar idaremizin lehine olarak bir karar ittihaz etmiştir. Bu karar şudur:

"Fabrika, sigara paketleri üzerindeki "Kavala tütünleri" sözlerini kaldıracak-Paketlerin üzerindeki ayyıldız kaldırılacaktır. Paketlerin üzerine "Hakiki Türk tütününden yapılmıştır,, ibaresi konacaktır.,,

Mahkemenin bu kararı Almanyada diğer bu nevi firmalar üzerinde ciddî bir tesir yapmıştır. Markaların istimali böylece zapt altına girmiştir.

Tasfiye edilmiş zeytinyağı

Yunan Hükûmeti Türkiyedeki Yunanistana tasfiye için ithal edilerek tasfiye edildikten sonra ihraç edilecek zeytinyağları hakkında bir emirname neşretmiştir. Gelen malûmata göre Yunanistan Türk zeytinyğlarının tasfiyesi için geniş mikyasta hazırlanmaktadır.

Öküz başı isteniyor

Cezairden Ticaret Odasına gelen bir mektupta memleketimizde öküz başı ihraç eden firmaların adresleri istenmektedir. Bu öküz başları gübre olarak kullanılacakmış.

Yumurta kongresi raporu

Yumurta kongresinde İstanbul Ticaret Odasını temsil eden Hilmi Bey bugün Odaya raporunu verecektir.

Tütüne karşı demiryolu anlaşması olmadı

Bir hayli müddetten beri bir Almanya - Avusturya konsorsiyumu ile Bulgaristan Hükûmeti arasında demiryol malzemesi karşılığında eski Bulgar tütünü üzerinden takas müzakereleri devam etmekte idi. Bir aralık pek ziyade ilerlemiş olan bu müzakereler son günlerde kesilmiş, takas muamelesi de bu suretle akim kalmıştır.

Arjantine tütün ihracatı

Son hata zarında Arjantine 4800 kilo Türk tütünü ihraç edilmiştir.

Japon ticaret sergisi

Şimdiye kadar Galatada Akay idaresinin bir kısmında bulunan Japon ticaret sergisi İstanbul tarafında Narlı Hana taşınmıştır.

Yumurta ihracatımız

Son günlerde yumurta ihracatımız evvelki haftalara nisbeten daha iyice gitmiştir. Son hafta içinde 12 bin kilo yumurta ihraç edilmiştir. Bu meyanda Malta ve Yafaya ihracat yapılmıştır.

Merkez bankası hisse senetleri

Cümhuriyet Merkez Bankasının nama muharrer hisse senetleri borsa a kote edilmiş ve dünden itibaren borsada muamele görmeğe başlamıştır.

İthal edilecek Fransız malları

ANKARA, 26 (A. A.) — Mevcut itilâfname hükümleri mucibince henüz hükümden düşmiyen modus vivendi ve takas itilâfı hükümleri dairesinde, Fransız mallarının eskisi gibi geçirilmesinde devam edilmesi ve bunlar feshedildikleri takdirde ayrıca bildirileceği gümrükler umum müdürlüğünce tamim edilmiştir.

Barselon konsolosluğumuz

ANKARA, 26 (A. A.) — Barselon şehrinde yeniden konsolosluk kurulması İcra Vekilleri Heyetince kabul edilmiştir.

Turing klöpte Türk - Leh şubesi

Turing klöpte bir Türk - Leh Turing şubesi teşkil edilmiştir. Turing klüp şehrimizde Türkiyenin büyük dostları olan ecnebilerin madalyonlarından mürekep bir sergi açacaktır. Bu sergide teşhir edilmek üzere 1855 senesinde İstanbulda vefat etmiş olan büyük Leh şairi Adam Mickievicz in bronz bir madalyası da yapılacaktır.

Bu şubenin Türk azaları şunlardır: Fahrî reis vali Muhittin, reis mebus Rıza aza Milliyet gazetesi erkânından Ahmet Şükrü, Şükrü Ali, Emir oğlu Ziya ve Ekrem Besim Beyler. Şubenin Leh azası da şu zevattan mürekkeptir:

Fahrî reis jeneral konsolos M. Wegnerowicz, sefaret müsteşarı M. Dubicz, viskonsül Dernalowicz ve mühendis Kucharzevski, Lehistan sefareti matbuat raportörü M. Gasztowtt komitenin kâtipliğine M. Dabkovitch muhasipliğine nitihap edilmişlerdir.

M. Dasztowtt Türk - Leh tarihi münasebetleri hakkında Don Polski'de bir küşat konferansı verecektir. Türkiye ile Lehistan arasındaki münasebatı kolaylaştırmak ve İstanbul hakkında Lehçe broşürler neşretmek, limanımızda uzun müddet kalacak Leh vapurları, Türk plâjlarında [illegible] racak Leh talebesi ve saire hakkında muhtelif turizm projeleri [illegible]

BELEDİYEDE

Adaların Güzelliği

Yol kenarları da çiçeklerle süslenecek

Adaları Güzelleştirme Cemiyetine, Adalaş Kaymakamlığının da yardım ve muzaheret etmesi belediyece tekarrür etmiştir. Cemiyet idare heyeti içtimalarına Adalar Kaymakamı riyaset edecektir.

Aldığımız malûmata göre Adalarda nadide bir takım çiçekler yetiştirilmesi ve bu çiçeklerle yol kenarları ve sair münasip mahallerin süslenmesi tekarrür etmiştir. Cemiyet bu husus için çiçek tohumu ve fidanları toplamaktadır.

Sebze ve meyvalar

Yıkanmadan, soyulmadan yenen gıda maddeleri hakkındaki temizlik talimatnamesi tatbika başlanmıştır. Nahiye müdürleri mıntakalarında teftişler yapmağa başlamışlardır.

Kapalıçarşıda tetkikat

Kapalı çarşını tamiri için belediye tetkikata başlamıştır. İlk evvel çarşının tarihî kıymeti olan kısımları tetkik edilebilecektir.

Umumî mecl's içtimaları

İstanbul umumî meclisi bugün saat 14 te toplanacaktır. Bugünkü içtimada geçen senenin kat'î hesap raporu müzakere olunacaktır.

Şehir mezarlığı

Mecidiye köyü civarında belediye bir asrî mezarlık vücude getirecekti. Bu mezarlık için mühim miktarda tahsisata ihtiyaç görülmektedir. Öğrendiğimize göre belediye Feriköy mezarlığını devralarak burasını asrî bir şekilde ıslah etmeği düşünmektedir.

Dükkân'arda temizlik

Et, baş, ciğer ve saire gibi maddeler satan dükkânların dahilî duvarlarının çini ile kaplanması hakkında esnafa bir mühlet verilmişti. Bu mühlet ay sonunda bitmektedir. Mart başından itibaren belediye teftişler yapacak, henüz dükkânını ıslah etmiyen esnaf tecziye edilecektir.

Hıfzıssıhha lâboratuvar müdürlüğü

Belediyenin hıfzıssıhha lâburatuvarı müdürlüğü yüzünden maakm ile sıhhiye encümeni arasında bir ihtilâf çıkmıştır. Makam müdürlüğe lâburatuvar mütehassıslarından Dr. Tahsin Beyin tayinini istemektedir. Sıhhiye encümeni ise müdürlüğe başka bir zatın getirilmesini muvafık bulmakta, idare işile ihtisas işinin birleşemiyeceği kanaatini izhar etmektedir.

Terkos idaresinde..

Terkos idaresi vali ve belediye reisi Muhittin Beyin riyasetinde toplanarak bazı alım satım işlerini görüşmüştür.

MAHKEMELERDE

Maaş davası

Birinci ceza mahkemesi azasından Ertuğrul Sait Beyin maaş kâtibi Fatin Beyle Adliye mutemedi Asım B. aleyhine açtığı tazminat davasına dün devam edilmiştir. Fatin Bey evvelki muhakeme celsesinde Ertuğrul Sait Beyin maaşının yandığına dair bir zabıt varakası tutulduğunu ve bu zaptın müddeiumumiliğe takdim edilmiş olduğunu söylediğinden mahkeme bu zaptın celbi için başka güne bırakılmıştır.

M. Taragano tahliye istedi

Maslak yolunda üç kişinin ölümü ve birkaç kişinin yaralanması ile neticelenen otomobil kazasına sebep olmaktan suçlu Albert Taragano Efendi kefaletle tahliye için dün bir istida daha vermiştir. İstida henüz karara raptedilmemiştir.

Yangın davası 7 martta başlıyacak

İZMİT, 26 (Milliyet) — İstanbuldan İzmit Ağır cezasına nakledilmiş olan Adliye yangını davasına 7 Martta başlanacaktır. Bu dava ile meşgul olmak üzere İzmir mahkemesi müddeiumumisi Arif Bey buraya gelmiştir.

Edirnedeki modern hapishane

Edirnede Yanık kışlanın tamir ve tadili suretile inşa edilmekte olan asrî hapishanenin inşaatı ikmal edilmiştir. Bina müteahhit tarafından Adliye Vekâletine teslim olunmuştur. Binada bütün levazımı mükemmel bir darülsmaa, banyo daireleri, ağır hapis cezası tatbikat ıçin münferit hücreler vardır. Binanın civarında bir müdiriyet binası inşa edilmektedir. Bu bina hapishane binasında nayrıdır.

Yeni hapishanenin kalörifer ve elektrik tesisatı noksandır. Bütün tefrişatı ikmal edilmiştir. Hazirandan itibaren bir kısım mahpuslar bu yeni hapishaneye nakledileceklerdir. Bu hapishanede her mahkûm behemahal çalıştırılacaktır.

Dava sukut etti

Cümhuriyet ve Son Posta gazetelerinin yekdigeri aleyhine ikame ettikleri mütekabil davalara dün ikinci ceza mahkemesinde devam edilmiştir. Dünkü muhakemede Cümhuriyet neşriyat müdürlerinden Hikmet Münif Beyin sorgusu yapıldıktan sonra Cümhuriyet vekili Sadi Rıza Bey:

— Muhterem hasımlarımız Yunus Nadi Beyin icradan 35 bin lira aldı-

MAARİFTE

Hilâliahmer Gençlik teşkilâtı

Dün de cemiyet merkezinde bir toplantı yapıldı

Bir müddetten beri şehrimizdeki mekteplerde Hilâliahmer gençlik teşkilâtı hakkında tetkikat yapmakta olan Sivas mebusu Rahmi Bey bir iki gün sonra Ankaraya dönecektir. Dün Hilâliahmer cemiyeti merkezinde Rahmi Beyin riyasetinde bir içtima yapılmıştır. Bu içtimaa Maarif müdürü Haydar Bey kaza maarif memurları iştirak etmiştir. Dünkü içtimada Hilâliahmer gençlik teşkilâtının faaliyetinin tevsii ve daha faydalı bir hale getirilmesi için lâzım gelen tedbirler görüşülmüştür. Bundan sonra mektep lerde Hilâliahmer cemiyeti tarafından genç talebeye sık sık konferanslar verilecektir. Yardım hislerinin tak viyesi ve gençlik arasında içtimaî vazifelere karşı teşvik uyandırılması ıçin yeni bazı tedbirler alınacaktır. Gençlik Hilâliahmer teşkilâtının şimdiye kadarki mesaisi mucibi memnuniyet görülmüştür.

Galatasaray müdürü Ankarada

Galatasaray Lisesi Müdürü Behçet B. Maarif Vekâletinin daveti üzerine Ankaraya gitmiştir. Behçet Bey mektepteki ıslahat hakkında Vekil Beye bazı izahat verecektir. Behçet Bey yarın şehrimize dönecektir.

İlk açış dersi

Üniversite kadın hastalıkları ordinaryüsü Profesör Dr. Lepmann yarın saat 11.30 da Haseki kadın hastahanesinde ilk açış dersini verecektir. İlk açış dersinde üniversite erkânı, doktorlar ve sair bir çok zevat hazır bulunacaktır. İlk ders serbest olduğundan herkes gelebilecektir.

Üniversitede yaşayan diller hocalıkları

Üniversitede yeni açılan yabancı diller mektebinde yabancı dillerden fransızca, ingilizce, almanca hocalıklarına tayin edilen muallimlere yüzer lira ücret verilmesi tekarrür etmiştir.

On dört muallim vekâlet emrine alındı

Son bir ay içinde 14 lise muallimi vekâlet emrine alınmıştır. Maarif Vekâleti mekteplere bir tamim göndererek bu muallimlerin niçin vekâlet emrine alındıklarını izah etmiş ve bazı noktalar üzerine hocaların dikkat nazarlarını çekmiştir.

Mezunlar içtimaı

İstanbul Erkek Lisesi mezunları cemiyetinden:

3 Mart 1933 Cuma günü Cemiyetimizin senelik kongresi aktedileceğinden; eski, yeni bütün mezun arkadaşların saat 14 te İstanbul Erkek lisesi konferans salonunda hazır bulunmaları rica olunur.

POLİSTE

Gel keyfim gel!

Kadınlı, erkekli eğlenceciler rakı sofrasında yakalandılar

Beşiktaşta tramvay caddesinde yirmi beş numaralı pastacı Hilmi Efendi, dükkân üstündeki odasına Behiye ve Nimet ismindeki kadınları getirerek eğlenceye başlamışlardır.

Rakı masası kurulmuş, kadehler şakırdarken bu işi polis haber almış ve hepsini yakalamıştır.

Acaba zehirlenerek mi ölmüş?

Beyoğlunda Kanunu esasî kıraathanesi arkasında sokakta bir şahıs ölü olarak bulunmuştur.

Polis tahkikata başlamakla beraber, belediye doktoruna da haber verilmiştir. Muayene neticesinde zehirlenmesinden şüphelenmiş ve cesedin morga kaldırılmasına lüzum göstermiştir.

Ceset morga kaldırılmıştır. Bu şahsın İstiklâl caddesinde Hayden Hanında oturan 60 yaşında Herman Şinyık olduğu anlaşılmıştır.

Silâh atılır mı?

Çengelköyünde, evvelki gece Osman isminde bir şahıs silâh attığından yakalanmıştır.

Esrar satanlar

Tarlabaşında, Meşe sokağında kahveci Arap Sabri ve arkadaşı Arnavut Mehmet, esrar satarlarken yakalanmışlardır.

Bir vapurun direği kırıldı

Denizyolları idaresi tarafından işletilen Vapurculuk Şirketinin Seyyar vapurunun, yük alırken, ön direği dibinden kırılmıştır. Vapurun bu yüzden sefer yapmasına müsaade edilmemiştir.

kail midirler? diye sormuş, buna Halil Lûtfi Bey cevap vererek:

— Bilâhara yaptığımız tahkikatta bunun doğru olmadığını öğrendik, demiştir. Bunun üzerine Cümhuriyet vekili Sadi Rıza Bey:

— Bu takdirde müekkillerim namına yapılan neşriyatın geri alındığını söylüyorum. Bu neşriyatımızdan müteessiriz, kendilerine arzı mazeret ederiz. demiştir.

Bundan sonra her iki taraf ta mütekabil davalarından feragat etmişlerdir. Bu suretle hukuku umumiye davası da sukut etmiş olduğundan

VİLAYETTE

Meyvacılık Enstitüsü

Meyvacılık ve yağcılık gittikçe inkişaf etmektedir

İstanbul vilâyetinin meyve yetiştirilmesi ve taze olarak harice gönderilmesi hususundaki istidadı ve kabiliyeti vilâyet makamınca nazarı itibara alınarak bundan iki sene evvel İstanbulda bir Meyvecilik Enstitüsü ve fidanlığı tesisi kararlaştırılmış ve bu iş için İtalyadan bir mütehassıs ta getirilmişti.

Mezkûr Enstitünün tesisinden maksat, vilâyet iklim ve toprağına uygun makbul ve iyi neviden meyve yetiştirilmesi ve tedricen çoğaltılması olduğundan Büyükderede tesisine başlanan enstitü için evvelemirde bir damızlık bahçesi tesisine teşebbüs edilmiş ve bunun en makbul nevilerden olmak üzere dahilden ve hariçten bir çok fidan tedarik edilmiştir.

Tesisi henüz pek yeni olmakla beraber bu sene 6085 adet şeftali, 1690 adet kayısı, 309 erik, 315 kiraz, 220 vişne, 834 armut, 2500 ceviz, 560 aşılı dut, 4450 aşısız dut fidanile 15150 adet köklü Amerika asma çubuğu dağıtmıya muvaffak olmuştur. Önümüzdeki senelerde tedricen bu miktarın daha ziyade arttırılarak bir kaç misline baliğ olacak ve ileride damızlık bahçesinden halka ayrıca aşı kalemleri de tevzi kılınacaktır.

Bağcılık inkişaf ediyor

Eskiden pek mamur ve meşhur bağları olan İstanbul vilâyeti, filoksera haşeresinin istilâ ve tahribatına uğrayarak bağları hemen mahvolmak derecesine gelmiş idi. Bir kaç seneden beri yapılan teşvikat ve halkta uyanan heves üzerine bağların Amerika asma çubuklarile yeniden tesis ve imarına başlanmıştır.

Geçen sene vilâyet dahilinde 662690 adet Amerika asma çubuğu dikilmiş ve bu miktarın 50,000 i Göztepe fidanlığından, 31,000 i Büyükdere meyve fidanlığından, 100,000 i bazı köylerde tesis olunan Amerika asma fidanlıklarından tevzi edilmiş ve mütebakisi de bağcılar tarafından tedarik edilmiştir.

Mezkûr sene zarfında yeniden tesis edilen bağ miktarı 1540 dönüme baliğ olmuştur.

Bu sene de köy fidanlıklarından temin ve tevzi edilecek Amerika asma çubuğu ve Ziraat Vekâletince Göztepe fidanlığından müteferrik zevata verilen aşılı çubuklar hariç olmak üzere Büyükdere meyve fidanlığından 15150, Halkalıda İstanbul Ziraat mektebi fidanlığından 37 bin 500 adet köklü Amerika asma çubuğu tevzi olunmuştur.

Şehrin ağaçlanması

İstanbul vilâyetinde ağaç dikme işine çok ehemmiyet verilmekte ve faaliyetle çalışılmaktadır.

İki sene evvel Harem - Salacak iskeleleri arasındaki saha, fidan dikilmesine başlandığı gibi geçen sene de Kadıköy ve Moda arasındaki sırtlara fidan dikilmesine başlanmıştır.

Bu sene Selimiye kışlası etrafına ve civarına fidan dikilmektedir. Şimdiye kadar bin beş yüz küsur fidan dikilmiş ve fidanlar geçen sene Kâğıthanede tesis olunan fidanlıktan ve hariçten temin edilmiştir.

Bundan başka bazı mekteplerde de fidanlıktan verilen ağaçlar dikilmiştir. Fidan dikme işleri devam etmektedir.

Çatalca kazasında da köy kanunundan istifade edilerek bu sene 30 bin küsur fidan diktirilmesi teminat altına alınmıştır.

1 milyonluk dava

Himmet pehlivana bakan doktor ne diyor?

Türkiye ağır sıklet şampiyonu Himmet pehlivanın sol kolu kırık kaldığı için Alman hastahanesi ve Alman hastahanesi operatörü Orhan Abdi Bey aleyhine bir milyon liralık bir tazminat davası açmıya karar verdiğini yazmıştık.

Bu hususta Orhan Abdi Beyden malûmat rica ettik. Bize dedi ki:

— Himmet pehlivan bundan bir sene kadar evvel bir gün Alman hastahanesine geldi. Kolu kırıktı. Cerrahî müdahale yapılmadan evvel alçıya konulması icap ediyordu. O halile kola müdahale etmek imkânı yoktu. Biz de alçıya koyduk. Fakat Himmet pehlivan neticeyi beklemeden gitti. Bir daha da şu dakikaya kadar yüzünü görmedik. Alçıyı kime söktürdü, koluna ameliyat yaptırdı mı, yaptırmadı mı bilmiyoruz.

Bugüne kadar açılmış bir davadan da haberim yok. Böyle bir dava açılacağını da tahmin etmiyorum. Kırık kol üzerinde müdahalemiz vaki olmamıştır ki biz bu davada muhatap olalım. Alman hastahanesine geldi, kolunu alçıya koydurdu, gitti.,,

HALKEVİNDE

Şubeler yeni çalışma programını hazırlıyorlar

Halkevi içtimaî yardım komitesi Beyoğlu Halkevi binasında toplanarak yeni çalışma yılı için bir program hazırlamıya başlamıştır. İçtima geç vakte kadar sürmüştür.

Dil, tarih ve edebiyat şubesi ile kütüphane ve neşriyat komitesi de dün akşam Halkevinde toplanarak yeni yıl çalışma programını tespit ile meşgul olmuşlardır.

Halk dersaneleri aylık içtimaı

Halkevi halk dershaneleri aylık içtimaı önümüzdeki pazartesi akşamına bırakılmıştır. İçtimada ilk tedrisat müfettişlerinden Mansur Bey halk terbiyesi hakkın-

FIKRA

Hapsi de "halis,, !

Alelekser dikkatimi celbeder. Benim gibi sizin de nazarı dikkatinizi celbetmemesi kabil değildir. Pire değil ki, göze görünmesin, toz değil ki, elle tutulması gayri kabil olsun. Koskocaman bir yolsuzluk, yalı kazığı irtifamda aykırı bir şey. Bir şey ki, siz farkında olmasanız, camekânın önünden geçerken o, sizin kolunuzu çekiyor:

"Bana bak!.." diyor:

Kilosu 95 ten 240 kuruşa kadar hepsi de "halis" ibaresini havi sürü sürü tereyağları.

Beldi bir cürüm olan tağşişe ve yahut ihtikâra bundan güzel bir misal bulmak kabil değildir. Eğer 95 kuruşa satılan halis tereyağı ise 240 kuruşa satılana katmerli bir ihtikâr nümunesi demek lâzımdır. Eğer tabiî ve iyi bir tereyağı 240 kuruşa satılmak lâzımsa, göz göre göre halka yutturulan 95 kuruşluk halis tereyağı, mükemmel bir tağşiş nümunesidir.

Ihtikâr gibi tağşiş te beldî bir cürümdür; takip edilmek ve menolunmak lâzımdır. Halbuki bu beldî cürüm şehrin dört bir tarafında gizlenmeğe ve çekinmeğe lüzum görmeksizin, bakkalın kinden sütçünün camekânına kadar, her yerde pervasız, endişesiz, tereddütsüz oturuyor. Hattâ sadece oturmıyor; dilini çıkararak kıs kıs gülüyor.

O, kıs kıs gülüyor, onu satan bakkal ve sütçü de gülüyor, onu tağşiş eden ise, kahkaha ile ve boş böğürlerini tutarak tıkanırcasına gülüyor. Işin farkında olmıyan sade biziz.

Kilosunu 240 kuruşa alan halis tereyağı yediğine kanidir. 95 ten mübayaa eden, ucuz tereyağı yemekte olduğu fikrindedir. Bizse, evvelkisinin halis tereyağı yediğine emin olmadığımız gibi ikincisinin de ucuz tereyağı yediğini tevehhüm ettiği kanaatindeyiz.

Bütün bununla beraber şunu itiraf edelim ki, bu tağşişi yapanlar, gene iyi ve insaflı adamlar. Şükredelim ki, bulaşık sabununu veya ispermeçet mumunu bize tereyağı olarak sürmiyorlar. Yahut kim bilir, belki yiyoruz da farkında değiliz.

Salâhattin ENİS

Hamiş: Cigara ve tütün paketlerimizin tezyinatının çirkinliğinden, zevksizliğinden bir iki ay evvel ilk önce bu sütunlarda şikâyette bulunmuştuk. Inhisar idaresinin neşriyatımızı nazarı dikkate aldığını memnuniyetle öğreniyoruz.

Tenkit etmesini bilenlerin icabı halinde teşekkür etmesini de bilmeleri lâzım olduğuna kaniiz. Işte bu satırlar, o teşekkürlerin ifadesidir.

S. E.

385 seyyah geldi

Dün Conti di Roma vapurile şehrimize 385 kadar Fransız, İtalyan, İngiliz, Amerikalı, İsveç ve Danimarkalı seyyah gelmiştir. Seyyahlar dün şehirde gezintiler yapmışlardır. Pera palas otelinde öğle yemeğini yedikten sonra camileri, müzeleri gezmişlerdir. Bugün ayni vapurla şehrimizden hareket edeceklerdir.

Şirketten ayrılan vapurcular Ankaraya gittiler

Aldığımız malûmata nazaran Ankarada bulunan vapurculuk şirketi meclisi idare reisi Ruşen Bey bugün şehrimize dönecektir. Ruşen Bey şirkete ait işler hakkında İktısat Vekâletine temas etmiştir. Ruşen Bey bilhassa şirketin tezyit edilen sermayesinin 200 bin liralık hissesinin alıcı meselesine dair bazı temaslar yapmıştır. Diğer taraftan vapurculuk şirketi meclisi idaresinden istifade edenler de evvelki akşam Ankaraya hareket etmişlerdir. Söylendiğine göre bunlar da şirketin tamamen feshi veya ıslahı için teşebbüsat yapapcaklardır.

BORSA

(İş Bankasından alınan cetveldir)

26 Şubat 1934

Akşam Fiyatları

İstikrazlar		Tahvilât	
İstikrazı dahili	96	T. askeriye	9,75
1933 İstikrazı	98,50	Elektrik	—,—
Şark D. Yolları	2,60	Tramvay	—,—
Ünitürk	29	Tünel	—,—
„ II	28,50	Rıhtım	17.75
„ III	28,05	Mümessil	54,65
Gümrükler	8	„ II	48,10
Bağdat	9,75	„ III	48.50
Türkiye Cümhûriyet Bankası	63		

ESHAM

İş Bankası Nama	10	Telefon	12
„ „ Hamiline	10	Terkos	21.50
„ „ Müessis		Çimento	12,60
Tramvay	44.50	İttihat dey.	19.25
Anadolu Hisse	25,55	Şark dey.	1,75
Şir. Hayriye	15	Balya	1.55
Reji	4,45	Şark m. ecza	2.85

ÇEK FİATLARI

Paris	12,03	Prağ	19,11,75
Londra	645	Viyana	4,44.83
Nüyork	78,87	Berlin	1,99,87
Milano	907	Madrit	5.84,26
Atina	83,15	Belgrat	35,04,87
Cenevre	2.45,30	Zloti	4,21,51
Brüksel	3,39,50	Pengo	3.84.68
Amsterdam	1,17,65	Bükreşi	79,73
Sofya	64,50	Moskova	10.87.50

NUKUT (Satış)

	Kuruş		Kuruş
20 F. Fransız	169	1 Şille. Av.	24
1 Dolar	124	1 Pezeta	16
1 Isterlin	643	1 Mark	49
20 Liret	2.18	1 Zeloti	23,50
20 F. Belçika	115	20 Ley	21
20 Drahmi	24	20 Dinar	53
20 İ. Isviçre	818	1 Çernoviç	—,—
20 Leva	24	1 Altın	932
21 Kur. Çek	106	1 Mecidiye	35 1-2

Sinemanın müsbet tesirleri

Yazan: Hilmi A. Malik

Sinemın müsbet tarafını düşünelim. Bunu lâyikiyle yapabilmek için sinema nın menfi tesirinden kurtulmanın yollarını aramak ve bulmak lâzımdır. Büyük Harpten çok evvel ülkemize giren Fransız, Italyan ve Iskandinavya filmlerine, harpte ve harpten sonra Alman ve Amerikan filmleri karıştı. Gerek Fransız Italyan, gerekse Alman ve Amerikan ve sair açık saçık ve propagan da mahiyetindeki filmlerin halkın üzerinde yaptığı fena tesirleri ve bıraktığı nahoş izler sayısızdır. Bunların bir kısmını anketimizin mahsulü olarak "Türkiyede sinema ve tesirleri" ismindeki eserimizin "Sualler ve neticeleri" faslın da göstermeğe çalıştık.

Sinema fimlerinin yüzde 95 ticaret maksadiyle ve sırf halkı eğlendirmek ve vakit geçirtmek için hazırlandıklarına şüphe yoktur. Bir filmin halk üzerinde muvaffak olabilmesi için terbiyevî ve propaganda filmi olmaktan ziyade halkı lâlettayin bir hedefe sürükliyecek hassaları kendisinde bulundurması şarttır.

Iyi ve müsbet filmler çocukların ve halkın malûmatını çoğaltır. Onlara dünyanın ırklarını, insanları, hayvanları ve yaşayışlarını ve bilği tecrübelerini öğretir. Şahsî tecrübelerime istinaden diyebilirim ki, iyi ve tarihî bir film insanı alâkadar ve mevcut kitapları oku maya sevkeder.

Gazinin halkla teması, kuvvetini halktan alması, halkı sevketmesi, halkın heyecanı, Gazinin düşmanla savaşı, düşmanı ülkeden çıkarması, harp meydanlarına muvaffakiyetleri, Meclisteki geri ve karanlık zihniyetli şahıslarla mücadelesi, muvaffakiyeti, Türk Cümhuriyetini kurması ve daha sonraki içtimaî, siyasî ve iktısadî inkılâplarını gösterecek filmler, bilhassa bu mevzular üzerinde yazılmış bir çok kitaplara ve ya zılara karşı pek büyük bir merak uyandıracağı ve onları seve seve okutacağı tabiî görülmelidir.

Küçük projektörlerle köy halkına filmle gösterilecek yukarda bahsettiğimiz muvaffakiyetlerin ve vakaların köylü üzerinde yapacağı tesir hayale sığmıyacak kadar büyüktür. Gayet ucuza mal olan ve projektöler hemen her köy mualliminde bulunması zaruridir. Köy mu alliminin veya Halkevlerinin köylerde kullanacakları bu projektörlerin omuzlarda taşınacak kadar hafif, ve istimali kolay olmasına dikkat etmek lâzımdır. Elektriğe lüzum görmeden işliyebilmelidir. Hiç olmazsa bu ucuz projektörler le halka büyük ve millî davalarımızı gösterebilmeliyiz. Ve bu işe de köyden başlamalıyız.

Müsbet bir tarzda mektep sınıflarına coğrafya, hayvanlar, nebatlar, kimya, ziraat, haşarat ve saire hakkında gösterilmiş bir film talebeye okutulmak ve öğretilmek istenilen mevzua can verir. Film dersin yerini alamaz ve alamamalıdır; film muallimin verdiği dersi itmam etmelidir.

Film talebenin mevzu itibariyle yapmak istediği veya yapmak mecburiyetin de olduğu tetkikatın yerini almaz. Ancak, talebenin bazı noktaları anlamasına yardımı dokunabilir.

Lâboratuvarlarda yapılan bilgi tecrü belerini çocukların daha kolayca anlamaları için filmin büyük hizmeti olur. Bilgi sahalarında, bilhassa bizim işimize yarayacak ziraat, makine, kimya ve tabiiyat sahalarında Amerikanın, Fransanın ve Rusyanın bilgi adamları ve mües seseleri tarafından hazırlanmış filmleri getirtmek ve halka göstermek iktısadî bir hareket olur.

Psikologların ve terbiyecilerin iddialarına göre terbiye filmleri en kuvvetli tesirlerini ilk mektep çocukları üzerinde yaparlar.

Çünkü küçük bir çocuğun gözü dimağından daha kuvvetlidir. Gördüklerini ve yaptıklarını, işittiklerinden daha iyi anlar ve hıfzeder, çocuk yaşlandıkça öğretilen şeylerde akıl ve mantık kullan mağa başlar.

Yukarda serdedilen fikri bir daha tek rar edelim:

Sinema ve projektörler muallim ve kitap yerini tutamaz. Her ikisinin de ye ri ayrıdır. Bunlar, her şeyden evvel, muallim ve kitabı takviye eden vasıtalar dır.

Bugün cemiyeti alâkadar eden müte addit mevzuların arasında milletlerin ve devletlerin çok ehemmiyet verdiği muh telif sanayi ve ticaret branşlarını tafsilâtiyle mektep çocuklarına göstermek za ruridir. Meselâ Adanada pamuğun nasıl yetiştirildiğini, hazırlandığını, satıldığını, memlekette nelere kullanıldığını, ha rice nasıl sevkedildiğini sonra Zonguldakta kömürün nasıl çıkarıldığını, amelenin hayatı ve amele arasında çıkan mebusu; köy hayatı ve köydeki ziraati ve mebuslarını; mekşuf ve gayri mekşuf madenlerimizi; dünyada büyük madenler sırasına geçen bakır madenimizi; Izmirin üzüm ve incirini; Bursanın ipek işini ve saireyi sinema ile talebelerimize ve halkımıza göstermek ihtiyacındayız.

Bazı köylerimizi kasup kavuran sıtma, frengi ve tohumlarının mazarratını, onlardan korunmayı ve tedavilerini gösterir usulleri filmlerle köylere ve köy mektepleri talebesine göstermek memleketin hayatî meselesi sırasındadır.

Hilmi A. MALIK

PAMUK SANAYII
TURK ANONIM ŞIRKETI

Şirketimiz hissedarlarının 20 Mart 1934 tarihine müsadif salı günü saat on yedi buçukta Galata'da Kara Mustafa Paşa caddesinde 149 numaralı Ovagimyan Hanında 4 ncü katta Şirketin Idare Merkezinde sureti adiyede vukubulacak içtimada hazır bulunmaları rica olunur.

RUZNAME

1 — Meclisi Idare raporu ile Murakıp raporunun okunması,

2 — 1933 senesi hesaplarının tasdiki,

3 — Mezkûr hesap senesi neticelerine dair Meclisi Idarenin teklifi hakkında karar ittihazı ve Meclisi Idarenin ibrası

4 — Tayin edilen Meclisi Idare azasının memuriyetinin tasdiki ve Meclisi Idarenin kısmen tecdidi,

5 — Meclisi Idare azalarının hakkı hu zurlarının tayini,

6 — 1934 senesi için Murakıp intihabı ve tahsisatının tayini,

7 — Şirket işlerinin tedvirine sureti mahsusada memur edileceklere ücret tespiti için Meclisi Idareye selâhiyet itası,

8 — Ticaret kanununun 323 ncü maddesine tevfikan Meclisi Idare azalarına gerek kendi ve gerekse eşahsı salise namlarına bizzat veya bilvasıta şirketle icrayi muameleye mezuniyet itası.

En az yirmi beş hisse senedine malik olup işbu içtimada hazır bulunmağı dileyenler malik oldukları hisse senetlerini içtima gününden en az br ihafta evel Şirketin idare merkezine tevdi etmeleri lâzımdır. Malî müessesat tarafından verilen, hisse senetlerinin tevdiini natık vesikalar, hisse senedatı makamında kabul olunur.

Meclisi Idare
(13735)

İttihadı Millî
Türk Sigorta Şirketi
Harik ve hayat üzerine sigorta muamelesi icra eyleriz
Sigortaları halk için müsait şeraiti havidir
Merkezi idaresi : Galatada Ünyon Hanında
Acentası bulunmayan şehirlerde acenta aranmaktadır.
Tel. Beyoğlu : 4887. 636

HİKÂYE

TOMALONO

Vakit sabahın yedisiydi. Beyoğlunde Topçu çıkmazı sokağında ... numaralı evin ortakatındaki pencerede küçük bir kız çenesini elleri içine almış, karşıki evin penceresine bakarak "Tomalono" yu mırıldanıyordu. Karşıki evin kapısı açıldı. Kasketli bir genç çocuk çıkarak kapuyu çekti. Gözleri önünde, kaldırımlardan yürüyerek gitti. Genç kız, canı sıkılmış bir tavırla pencereden çekildi annesinin uyanmasını beklemek üzere odasına gitti.

Marika on dört yaşında idi. Bu genç kız ruhunda karşıki evin genç çocuğu Todoriye karşı bir muhabbettir alevlenmeğe başlamıştı.

Fakat delikanlının bundan haberi yok tu.

Bir gün M. Teofanın kızı Eleniye bu sırrını söyledi:

— Ah ne yapazayim kale Eleni, ben bu; çocuk çok sevda yaptı. Geze uykum kasıyor vire.. Hasta olazayim, maf olazayim.

Eleni de henüz on altı yaşında tecrübesiz bir kızdı. Evvelce danslara filan gitmişti. Düşündü, düşündü. Arkadaşına şu tavsiyede bulundu:

— Sana bir şey diyezeğim. Ne vakit ki Todori sabahtan kapıdan çıkar, sen o zaman tomalono söyle, o pencereye bakar ağnar!

Marika bu sabah arkadaşının tavsiyesini birinci defa tatbik etmişti. Ama, kapı açılmadan.. Kapı açılıp ta sevdiğini görünce nutku tutulmuş, söylediğini birden bire kesmiş, yalnız onun gri kasketinden taşan sarı saçlarını ve kaldırımlarda gidişini seyredebilmişti.

Annesi kalktı. Sabah kahvaltıları nı ederken kızının neşesiz halini gören kadın sordu:

— Marika bu sabah keyfin üstünde değil. Başın ağrıyor?

— Ne, mama ne basımda bir ağri.. Hem de yüreğimde sıkinti var.

— Pa pa pa pa.. Soğuk aldın acaba?

Ertesi sabah, Marika yatağından kalkıp tekrar pencerenin önüne geldi. Gözlerini Todorinin kapısına dikerek beklemeğe başladı. Kapı gıcırdayarak açıldı. Kız tomalonoya başladı:

Tararararа riro riro ro
Tararararа riro riro ro

Delikanlı çıktı. genç kızın sesini duyunca başını yukarı kaldırıp pencere ye baktı. Ve şapkasını hafifçe kaldırıp ona selâm verdi. Biribirlerine bakıp gülüştüler.

Artık Todori kendisini sevdiğini muhakkak anlamıştı. Marika o günü çok neşeli geçirdi. Akşam vakti kapıda sevdiğinin yolunu bekledi. Delikanlı uzaktan genç kızı kapıda görünce ıslık çalmağa başladı. Biribirlerine re verans yaparak içeri girdiler. Marika hemen odasına çıktı ve elektriği açtı. Karşıki karanlık odanın da elektriği yandı. Dilsiz oyunu oynar gibi işaretlerle (yarın akşam pastacıda birleşelim) diye sözleştiler.

Ertesi akşam, sevdalısı ile birleşeceğini düşünerek genç kızın o gece gözüne uykun girmedi.

Ertesi akşam muayyen vakitte Todori geldi. Evde elbisesini değiştirerek kapıdan çıktı. Genç kız da annesine:

— Biraz arkadaşa gidiyorum. diye çıktı. Caddede birleştiler, kolkola Galatasaraydaki pastahaneye girdiler.

Todori; Pangaltıda bir kunduracı yanında çıraktı, Henüz on altı yaşında idi. Onun kalbindeki de ilk sevgisi idi. Şimdiye kadar hiç bir kızla konuş mamıştı:

— Matmazel, ben senin bildiğin sozuklardan değilim. Şimdi sırağım; fakat ileride kalfa olazayim, sonra patron olacağım. Şık şık Mösyö, Madam, Matmazel iskarpinleri yapıp vitrine koyazağım. Zengin olacağım. Eğer benimle evlenmek istersen çok rahat olacaksın.

— Bana şik bir papuç yapazaksin.

— Ne, istediğinden âlâsını

— Yalnız papuç değil, şik fistanlar, çantalar, alırsan; hem mamama da bakarsin; çünkü benim baba ölmüş.

— Evet.. Mamana da bakazayim. Ona pudra alazayim, terlik alazayim, ekmek getirezeyim. Hepsi..

— E oyleyse seninle evlenmeğe sozveriyorum.

Böyle yarım saat kadar çocukça lâkırdılar konuşup ve biribirlerinin elleri ni sıkıp ayrıldılar.

İki gün sonra akşam vakti ayni pastahanede daha erken birleştiler. Todori o akşam ustasından haftalık almıştı.

— Marika sana bir fistan almak istiyorum. Tomalono çok güzel söylüyorsun biraz söylersin?.. Kız sevinmişti, hemen başladı:

T rararara tararararа tararararo
T rararara tararararа tararararo

Delikanlı onun kumral saçlarını elile okşuyordu. Caddeye çıkıp dükkânları dolaştılar ve yeşil şarmozdan bir fistanlık kestirdiler. Bu suretle kundurac ıraği Todori bir haftalık el emeğini sarfederek sevgilisi küçük Marikayı sevindirmişti. Genç kız, hemen arkadaşı Eleninin evine koştu.

— Eleni.. Aman benim mama görmesin. Todori fistanlık aldı. Senin yanında sakla. dedi. ve sonra evine gitti. O akşam bir ahbap iki genci caddede kolkola giderken görmüş ve oğlanın annesine haber vermişti. Madam Kipma o gece oğlunu (Haftalığını neden getirmedin) diye sıkıştırdı. Todori:

— Usta vermedi diyince kadın köpürdü.

— Utanmadan yalan soyleyorsun, kizlere yedirirsin ha.. Bir de parmak kadar çocuk mamasını kandirazak. Utanmazsin. Terbiyesiz sozuklar.

— Ne, bundan sonram hep matma zellere yedirezeyim. Esek gibi çalişiyorum. Biraz keyfetmiyezeyim.

— Ben sana gösteririm.

Ertesi sabah oğlu gittikten sonra Madam Kimpma pencereden Marikanın annesine seslendi:

— Madam Anastasya.. Madam Anastasya.. Genç kızın annesi pencereyi açtı:

— Horisti Madam..

— Canım, bu ne kepazelik.. Bizim oğlanla senin kiz caddede görmüşler, komşuluk arasinda boyle şey olur mu?.

— Madam ağzini topla benim çoçuğumun namusu var.

— Ne ne, namus var ama herkes mefkisini bilsni Sozuğumun elinden parasini bile almiş.

— Sus terbiyesiz, mahkemeye verezeyim seni.. diye ağız kavgası ettiler. Bu sefer de Marikanın annesi kızı sıkıştırdı ise de genç kız inkâr etti, Bunların tamamile iftira olduğunu söyledi. İki anne böyle biribirlerile çekişmelerine rağmen bir cuma günü sevdalılar gene birleştiler. Marika yeni fistanını gizlice dikerek giymişti. Kânunusaninin açık günlerinden biriydi. Şişliye kadar geze geze yürüdüler; fakat dönüşte bir yağmur başladı. Adam akıllı ıslandılar. Genç kız eve geldiği zaman zangır zangır titreyordu. O gece yatağa düştü. Ateşler içinde sabaha kadar sayıkladı. Ertesi gün doktor geldi, genç kız öksürüyordu. Gribe tutulmuştu. O gün hasta biraz iyileşir gibi oldu ise de gece tekrar bir nöbet geldi. Uykusunun arasında:

— Todori bana papuç yapazaksin..

Tararararа tararararа
Tararararа tararararа
Diye sayılıyordu.

Delikanlı sevdiğinin hastalığını komşu kızı Eleniden duymuştu. Anneleri kavgalı olduğundan kızın evine gidemiyordu. Bütün tedaviler, ihtimamlar boşa gitti. Hastalık, zatürree ile ihtilât ederek bir sabah şafak vakti tecrübesiz kız genç yaşında hayata gözlerini yummuştu:

Bu haber mahallenin içinde büyük bir matem uyandırdı. Eve papas geldi. Kızı tabutladılar. Siyah tabut arabaya konacağı zaman Eleni genç yaşında sevda uğrunda ölen arkadaşına son hürmet ve muhabbet vazifesini yapmış olmak için piyanoya dokunarak Tomalono hazin hazin çalmağa başladı. Piyanonun iniltiye benziyen sesleri arasında tabut arabaya konuldu. Komşular pencerelerden sarkmışlar, ellerinde mendil ağlıyorlardı. Todori de kapının önünde başını elleri arasına almış hıçkırıyordu. Araba yavaş yavaş yürümeğe başladı. Marikanın annesi Madam Anastasya bir feryat kopardı :

— Ah kızım gençliğine doymadi, sevdasına doymadi. Ahhh..

Todorinin annesi elindeki mendili gözlerinden çekti:

— Ah Madam Anastasya, biz onları evlendirezektik. Marika oğlumla gelin olazakti. Ah zavalli Marika..

Şimdi tenha sokakta arabanın kaldırımlarda çıkardığı tok sesler piyanonun hazin iniltilerine karışıyor, sen deliye sendeliye cenaze arabasını takip eden genç Todori hıçkırıklar arasında mırıldanıyordu:

Ta ra ra ra ra ta ra ra rara
Ta ra ra ra ra ta ra ra rara

O. N.

Yarın akşam ARTİSTİK sinemasında
(Claude Farrére) in HARP Filminin ilk iraesi şerefine
Şaheseri
Müstesna Gala Müsameresi
Oynıyanlar: ANNABELLA - CHARLES BOYER - Betty Stockfeld - İNKİJİNOFF - John Loder
Biletler evvelden alınabilir. Telefon: 42851 (13749)

NİÇİN ÖLDÜRDÜM?
Bunun cevabı yarın akşam
MELEK sinemasında
NANCY KAROL ve KARY GRANT
Tarafından fransızca olarak verilecektir. (13750)

Azâde Abdüllâtif
Avukat Abdülkadir Ziya
Nişanlanmışlardır
26 - Şubat - 1934

ISTANBUL BELEDIYESI
Şehir Tiyatrosu
Bu akşam saat 19,30 da
ISTANBUL EFENDISI
Yazan Müsahib zade Celâl Umuma.

Meşhur âma piyanist
IMRE UNGAR
tarafından verilecek iki konserin birincisi 5 Mart Pazartesi ve ikincisi 8 Mart Perşembe günleri matine saat 18 de
FRANSIZ TIYATROSUNDA
verilecektir.
Mufassal programları tiyatro gişesine taalık edilmiş ve gişeler bilet satışına başlamıştır.

Dr. İHSAN SAMİ
Tıfo ve Paratifo Aşısı
Tifo ve Paratifo hastalıklarına tutulmamak için tesiri çok kat'i muafiyeti pek emin bir aşıdır. Ecza depolarında bulunur. (12836)
731

RADYO

Bugünkü program

İSTANBUL :

18: Plâk neşriyatı

19: Ajans. Mesut Cemil B. tarafındanu çocuklara masal.

19,30: Eftalya Sadi H.

21: Ajans, borsa haberleri ve muhtelif neşriyat.

21,30: Necip Yakup B. orkestrası.

ANKARA :

12,30 - 13,30: Gramofon.

18: Orkestra.

18,45: Alaturka saz.

20: Ajans haberleri.

VARŞOVA, 1415 m.

16,40: Salon orkestrası. 17,40: Müsahabe. 17,55: Büyük artistler aqzından küçük şarkılar (Plâk ile). 18,20: Piayon - keman konseri. 18,50: Zirai müsahabe. 19: Konferans. 19,20: Taganni. 19,40: Fall'in tanınmıyan eserlerinden parçalar. 20: Müsahabeler. 21,05: Hervé'nin eserlerinden dört perdelik "NİTOUCHE" ismindeki operet temsili. 23,30: Dans musikisi. Müsahabe. — Dans.

BUDAPEŞTE 550 m.

14,30: Askeri konser. 17: Çocuk. 18: Friedl'in idaresinde opera orketsrası. 19,10: Fransızca ders. 19,40: Roosz takımı tarafmdan konser. 20,15: Amele saati. 20,45: Tarnay'ı hatırlayış müsameresi. 22,20: Arpad Toll Sigan takımı. 23,15: Sahibinin Sesi plâkları. 24: İngilizce konferans. 24,20: Cazbant.

VİYANA, 507 m.

18,05: Konser,. 18,50: Afrika kâşiflerinden Gustav Nachtigall'in doğduğunun 100. cü yıldönümünü tes'it. 19,35: Fransızca ders. 20: Aktüalite. 20,25: Haberler. 20,30: Flotow'un eserlerinden "MARTHA,, operası (Operadan naklen). 23: Son haberler. 23,20: Holzer radyo orkestrası.

BÜKREŞ, 364 ve 1875 m.

13: Borsa. — Plâk. 14: Haberler. — Plâk neşriyat. 18: Giga Jonesco orkestrası. 19: Haberler. 19,15: Orkestranın devamı. 20: Üniversite dersi. 20,20: Plâk. 20,45: Konferans. 21: Mme. Aida Helta tarafından taganni. 21,20: Radyo orkestrası tarafından senfonik konser. 22: Romanya üzerine konferans. 22,15: Konserin devamı. 22,45: Haberler.

BRESLAU 316 m.:

17 Hafif musiki, 19 Şuradan, buradan, 19,30 Aktüalite, 20 Şimal bestekârlarının eserlerinden dans havaları, 21 Müsikili bir skeç, 23 Mizahî neşriyat, 23,40 Gece konseri, 24,30 Serenad ve hafif havalar.

Milliyet
Asrın umdesi "MİLLİYET" tir.
ABONE ÜCRETLERİ :

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 "	7 50	14 —
12 "	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez.— Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur.— Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

Milliyet'in edebî tefrikası : 6

KANLI SIR

Yazan: Mahmut YESARİ

O anda, kalbim, kızgın bir neşterle yarıldı, Hüsrev Bey! Köşkten vak'a mahalline doğru koşarak gelenler arasında, beyaz bluzundan Neşideyi de tanımıştım.

Zavallı kız!.. Neye doğru koştuğunu bilmiyordu!

Buna, mani olmalı idim. Gözlerimle Halim Siret Beyi aradım. O, alık bir tereddüt içinde, sağdan sola dönüyor, ileri gidecekmiş gibi adım atmış iken gerileyordu.

Hayır! Bu feci manzarayı Neşide, görmemeli idi.

Hayır! Neşide, bu kulübe yıkıntısının taşları üzerine boylu boyuna uzanmış, ağzından kanlı salyalar akan, sağ şakağı bir kurşunla parçalanmış; açık gözleri, gök yüzündeki ateş sarı aya dalmış ölüyü görmemeli idi!

Belki onlar, bu yıkık taşlar üzerinde, bu ateşi sarı aym ağır ağır yükseldiğini kolkola gezerken, diz dize otururken seyretmişlerdi!

Bu eski aşk, rüya, hülya dekorunun, şimdi bir ciynayet sahnesi olduğunu görmek te genç kızı kalbinden vurur, öldürebilirdi!

Yanımda duran komiserin kulağına iğildim:

— Maktulün nişanlısı geliyor. Ne yapacağız?

Komiser, bütün tecrübesine, resmî otoritesine rağmen kadınlara ve bilhassa seven bir nişanlıya, çıldırmış bir genç kıza söz geçiremiyeceğini biliyordu; telâşlandı:

— Beybabası nerede? hemen köşke çevirsin.

Komiser, iki adım ötesindeki Halim Siret Beyi unutmuş gibi idi. Omuzlarımı kaldırdım:

— Ondan hayır yok.. Dikkat ediniz, ne kadar sersemlemiş!

Mesleki icabı görüp geçirdiği acı ve yıpratıcı tecrübeler ve hayata, hâdisata kanıksayış bile komiseri uzun uzun içini çekmekten menedememişti; gözleri dolu dolu olmuştu. Bir saniye, eli çenesinde düşündü:

— Öyle ise, doktor Bey, siz de bu ailenin yabancısı değilsiniz. Ne yapın yapın, buradan uzaklaştırın..

—Ceset, köşke getirilmiyecek mi?

— Bakalım, Müddeiumumî Bey, ne diyecek!

Komiserle ben, nefeslerimiz tutulmuş gibi kesik kesik acele konuşurken, köşkten fırlayanlar, yaklaşıyorlardı. İsraf edilecek bir dakika bile yoktu. İlerliyen kafileye doğru koştum.

Neşide ve arkadaşları genç kızlar da, korku ve meraktan gözleri büyümüş, gonce ağızları yarı açık, çılgın çılgın koşuyorlardı. Karşılaşınca, kollarımı açarak bağırdım:

— Durunuz!

Yeni bir dehşet haberi alacaklarmış gibi oldukları yerde çivilendiler. Neşide, titrek bir sesle sordu:

— Ne var doktor bey?

Işi, evvelâ gürültüye boğmak isteyiverdim:

— Siz, bir kere yerinizde durun.. Bir adım ileri atmayın!

Neşide ve arkadaşları, şaşırmışlardı; ürpererek bakıyorlardı:

—Ne var? Ne oluyor?

— Ileri gitmek yasak! Köşke dönün.

— Neden yasak?

— Dönün efendim, köşkte anlatırım.

Genç kızlar, etrafımı sarmışlardı:

—Neden yasak? Kim yasak etti?

Hangi birine cevap verecektim?

— Sırrı nerede?

Neşidenin bu suali, damarlarımı bir lâhzanın içinde yakmış ve tekrar biribirine eklemişti. Zekâmın uyanıklığına çok muhtaç olduğum bir zamanda, beynim işlemiyordu. Sersemce bir yalan, her şeyi mahvedebilirdi:

— O, burada değil, bilmiyor musun? Çocuk gibi soruyorsun. Hâdiseyi duyunca hemen gelir, sanırım!

Vakit kazanmak, dımağımı harekete getirmek istiyordum. Neşideyi kollarından çektim:

— Haydi, haydi.. Heyecana kapılacak bir şey yok..

Arkadaşlarını da başımla işaret ederek çağırdım:

— Küçük hanımlar, köşke dönelim. Sizin alâkadar olacağınız bir şey değil..

— Peki, hâdise ne imiş?

— Bahçevanın çırağını vurmuşlar.

— Bizim bahçevanın çırağı yok ki...

Kuru kuru gülüyordum:

— Bu ne kadar merak! Sözlerimi bile dinlemek istemiyorsunuz. Sizin bahçevanın çırağı, mı, dedim? Hayır efendim, komşu köşklerden birinin bahçevanının çırağı..

Eğer doktorlukta alışmamış olsaydım, bütün gayretime rağmen isyan edecektim. Ah, bu kadın merakı! Suallerile beni çıldırtacaklar!

— Ölmüş mü? Yaralı mı? Çok mu genç? Sebep ne imiş?

Onlara cevap verecektim, fakat bahçeye dolan yabancılardan birinin ağızından kaçıracağı küçük bir kelimeden korkuyordum:

— Ölmüş.. Sebebi de meçhûl.. Zabıta tahkikat yapıyor.. Eğer daha tafsilât istiyorsanız, köşke dönelim, ben, biraz sonra karakola gider, işi anlar, gelirim, size de anlatırım.

Genç kızlar, biribirlerine bakıştılar. Içlerinden sarışın, uzun boylusu yalvarır gibi fısıldadı:

— Göremez miyiz?

— Neyi?

O saniyede, ne gençliğine, ne kadınlığına bakacak, bu sarışın, uzun boylu küçük hanımı tokatlıyacaktım. Dik sesle:

— Hayır. dedim. Göremezsiniz?

Fakat lüzumundan ziyade hiddet, şiddet göstermek te onların şüphelerini uyandıracaktı. Tavrımı, sesimi yumuşattım:

— Demin, size söylemedim mi efendim, yasak! Diye..

Lâkin sarışın, uzun boylu kızın merakı, arkadaşlarına da sirayet etmişti:

— Uzaktan bakalım.

Beynimin her zerresini cımbızla koparıyorlar gibi geliyordu:

— Neyi göreceksiniz? Neye bakacaksınız?

— Neresinden vurulmuş? Nasıl yatıyor? Görelim ne olur?

Sinirlerime nasıl hâkim olduğuma, olabilişime, ben de şaşıyordum:

— Ah, bu sinemalar, romanlar; sizi çileden çıkaran, sinirleri bozan, hayal hastası eden bu mel'un icatlar... Yasak! Diyorum, size.. Komiser yasak etti. Yasaktan anlamıyormusunuz, rica ederim? Öyle ya, her şey, size alay, şaka geliyor.. Gitseniz de, ileride polisler var, bırakmazlar... On metre bile yaklaşmanıza müsaade etmiyecekler-dir. Sonra, sert muameleye maruz kalırsınız...

Biraz kendimi toplamış gibidim; neticenin ne olacağını, neye varacağını içim ürpere ürpere tahmin ve tasavvur edebildiğim halde, bu avutma, oyalama bombardımanına devam ediyordum:

(Bitmedi)

TAYYARE

Model bir hava meydanı nasıl olmalı?

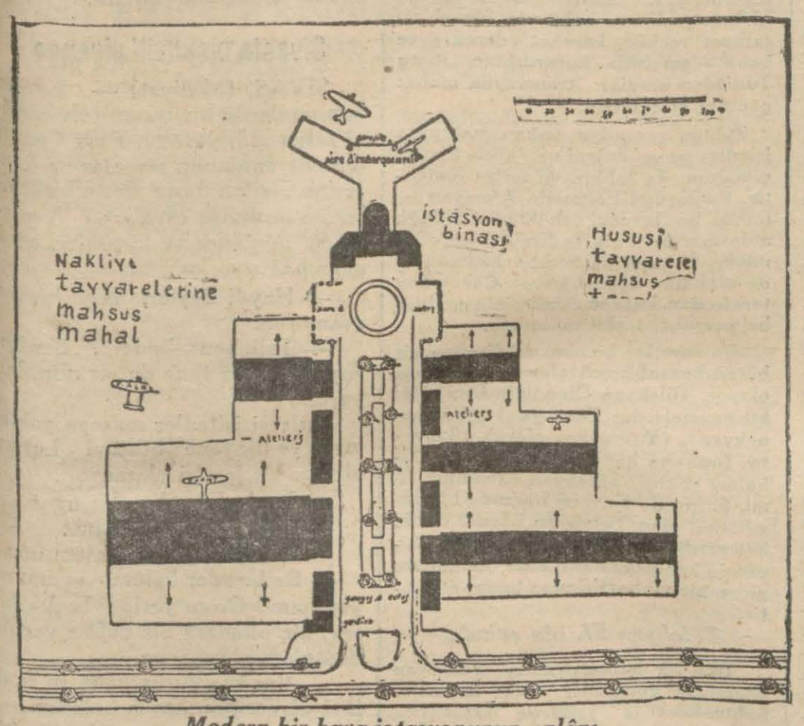

Modern bir hava istasyonunun plânı

Hava yollarının, her gün bir az daha artan bir şekilde, kespetmekte oldukları ehemmiyet; bu yollardan her gün gelip gidenlerin artmakta olan miktarları, hava meydanlarının sık sık genişletilmesine, tesisatlarının değiştirilmesine sebebiyet vermekte; yeni istasyonların istikbal ihtiyaçlarına tevafuk edebilecek bir şekilde yapılmaları lüzumunu zarurî kılmaktadır.

Acaba yeniden meydana getirilecek hava istasyonlarının tesisleri esnasında ne gibi mülâhazaların nazarı itibare alınması; bunlarda ne gibi tesisatın yapılması icap eder.?

Işte, bu sütunlarda, hülâsaten, bu suallere cevap vermeğe çalışacağız.

Yalnız hemen şunu söyliyelim ki askerî meydanlarda hava istasyonlarını biribirine karıştırmamalıdır. Aralarında mahiyet itibarile büyük farklar olsa gerektir.

Yeni bir hava istasyonunun tesisi esnasında nazarı itibare alınması icap eden vaziyetler yedi kısımda hülâsa edilebilir:

a) İstasyonun coğrafî vaziyeti -- Bir hava istasyonunun, her şeyden evvel, bağlı bulunduğu şehre yakın olması lâzımdır.

Meydanın şehirden uzak oluşu, en mühim vasfı mümeyyizi sürat olan, hava yolunun kıymetini mühim nispetlerde tenkis eder.

Şehirden otomobille beş altı ondakikalık mesafede kâin olan bir

avâ kolu

meydan en muvafık coğrafî vaziyete malik addedilir.

b) İstasyonunun topoğrofik vaziyeti. — Tayyarenin, uçuşa başlarken, kâfi bir sürati iktisap edebilmelerini temin için (Saatte 100 kilometre) iniş - kalkış sahasının müstevî ufkî ve kâfi derecede vasî olması lâzımdır.

Umumiyetle, 2000 metrelik bir irtifada tam randımanla çalışmak üzere hesaplanmış olan tayyare pervanelerinin, yerdeki randımanları pek iyi değildir. Bu hal iniş — kalkış sahasının ufkî olması zaruretinin en büyük âmilidir.

Ufkî olmak şartını haiz olmıyan sahalarda yüzde 1; yüzde 1,5; ilâ yüzde 2 nispetinde bir mailiyet zarurî olarak, kabul edilmektedir. Yüzde 2 nispeti, kabulü zarurî olan, mailiyeti azamî kıymettedir. Bu kıymeti aşan her mailiyet uçuş için emniyetsizliği mucip addedilmektedir.

Yerin tesviyesi matluba muvafık görüldükten sonra, toprağın nevini tetkik etmelidir. Toprağın kuru, sağlam ve tayyare tazyiklarına karşı mukavim (santimetre murabbaına 4 kilogramı geçen tazyikler) olması; pervanelere, toprak, çamur, taş gibi şeylerin sıçramaması için üzerinin çimenli bulunması lâzımdır.

Bu ikinci kısımdaki şartlara en çok tevafuk eden topraklar, kalkerli olanlardır.

C) İstasyonun meteorolojik vaziyeti. — İstasyonun arızalı bir mıntakada tesisi icap ediyorsa, inişleri - kalkışları zorlaştıran hava cereyanlarını hesaptan hariç tutmamak lâzım gelir. Böyle bir mıntakada, istasyon, vâdilerin ma halli telâkisinde tesis edilmelidir.

Düz ovalarda tesis edilecek istasyonlar için, daimî tebehhürat dolayısiyle, ruyet kabiliyetini azaltan, şiddetli yağmurla, civarı istilâ eden dere, ırmak boylarından sakınmalıdır.

Meteolojik vaziyetleri en müsa

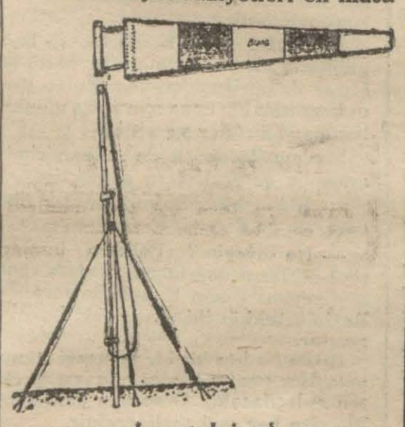

Işaret dairesi

it olan sahalar deniz yakınlarıdır. Buraların rüzgârların muntazam, açıklıkları vüsatlidir.

D) İstasyonun iniş, kalkış sahasının vaziyeti. — Her hangi istikametten esen bir rüzgârla inişin, kalkışın mümkün olabilmesi için sahanın murabba, daire veya muntazam bir mudalla şeklinde olması lâzımdır.

Bazı hallerde, birbirine amut iki uçuş mustatili iyi bir saha vazifesini görür.

Hava istasyonlarının iniş kalkış sahaları için yazdığımız bu şekiller tamamen nazarîdir. Hakikatte, bu sahalar tabiî bir takım hudutlara malik bulunur.

Sahaların boyları istasyonların ehemmiyetine göre değişir. Ağır tayyarelerin inip kalkacağı bir meydana 800 - 1200 metrelik boy kâfi gelir.

E) İstasyonun şehirle yol kolaylığı vaziyeti. — Hava istasyonlarının şehre ulaşan geniş yolların kenarlarında bulunmaları lâzımdır. Aksi halde, hususî bir yola ihtiyaç, mühim masraflara sebebiyet verir.

S) Civar vaziyeti. — İstasyon civarının ve uçuş meydanı etrafının her türlü maniadan serbest olması lâzımdır. Fabrika bacaları, yüksek tevettürlü kablolar, saha hudutlarından hiç olmazsa 1000 metre açıkta olmalıdır.

G) İstasyonun ileride genişletilme vaziyeti. — Hava yolculuklarında ve nakliyatındaki inkişafın sürati her türlü ihtimalî hesapları aşmakta olduğundan istasyonda, büyütülmesi, tâdili mümkün olamıyacak inşaatın meydana getirilmesi lâzımdır.Bir hava istasyonunda her şey değiştirilebilmelidir.

Bir tayyare kazası

DARIBEYZA, 26. A.A. — Fransa - Cenubî Amerika postasını ifa eden ve Tuluz'dan Dakar'a gitmekte olan tayyarelerden biri, Daribeyza ile Dakar arasında ve Villâ Gisnerosy yakininde yere düşmüştür. Tayyarede bulunan beş kişiden biri ölmüş, ötekiler yaarlanmıştır. .

Oynak hatveli pervaneler

Küçük bir tayyare modelini,yerden alâkasını tamamen kesecek surette yukarıya doğru kaldıralım. Bu vaziyette, bu küçük model üzerine tesir eden cazibe kuvvetinin her an yere doğru çekmekte olduğunu hissederiz. Ve parmaklarımızı açarak, onu serbest bırakarsak, yere düşerek hurdehaş olduğunu görürüz.

Bu küçük tecrübe, tayyare dediğimiz bir cismin havada boşta durabilmesi için, cazibe kuvvetinin istikametinde onun şiddetinde ve fakat onun aksi istikametinde bir kuvvetin tesirine lüzum olduğunu gösteriyor. Filhakika tayyarelerde böyle bir kuvvet vardır. Ve tayyarede, hava dahilinde ancak bu kuvvetle tutunabilmektedir.

Tyyarelerde, bu kaldırıcı kuvveti meydane getiren pervanedir. Tayyaredeki motorun çevirdiği pervane, bir burgu gibi havaya girerken, kanatların altında bir hava birikintisi yaparak bir tazyik meydana getirmekte ve mail olan bu satıhlarda, bu suretle kaldırıcı bir kuvvetin husul bumasını temin etmektedir.

Vazifesini, basit bir şekilde, izah ettiğimiz pervanenin tarifini şu suretle yapmak mümkündür: Kol denilen, iki, üç, veya dört tane, hafif burgulmuş, satıhla bunların nihayet buldukları bir göbek.

Pervane, bu göbek vasıtasile motorun anamiline takılmakta ve ondan aldığı hareketle dönmektedir.

Kolların burgulmuş oması, motorun devranî hareketinin — tayyareyi ilerileten — düz bir hareket-te tahvilini temin içindir. Bu burguluş kanatların boyunca her tarafta ayni değildir. Göbeğe yakın olan kanatlarda daha dik uçlarda daha meyillidir.

Bu izahattan kolayca anlaşılabilir ki, pervane göbeğinden gecen hayalî bir sathı müstevi ile kolların burgulmuş satıhları arasında bir takım zaviyeler teşekkül etmektedir. Bu zaviyeler, göbek nihayetinden aynı uzaklıktaki kısımlarda biribirine müsavidirler.

Işte oynak hatveli pervane demek, kollarda ki zaviyelerin kıymetleri tepdil edilebilen pervaneler edemektir.

Bir pervanenin hatvesi, bir devirde tayyareye vermiş olduğu nazarî ilerlemenin kıymetidir.

Bu hatve, pervane kollarındaki zaviyelerin kıymetlerine göre değişir. Büyük kıymetli zaviyeler için bu hatvenin büyük ve küçük kıymetler için küçük olacağı tabiidir.

Pervanelerde hatvenin oynak olması bir mesele olarak ortaya atılması, bugünkü tayyarelerin beş altı bin metrelik irtifalara çıkabilecek kabiliyette olmalarındandır.

Hava kesafetinin muhtelif irtifalarda aynı olmadığı malûmdur. Yerde, deniz sathında, takriben 1,033 kilogram tazyike malik olan hava 5600 metrede 0,515 kilogram; ve 10000 metrede de 0,629 kilogram düşer.

Hava kesafetinin irtifa ile maruz kaldığı bu tahavvülün tayyarede ve tayyare motorunda husule getirdiği tesirler nelerdir?

Bu tesirleri izah etmek tayyare pervanesinde hatvenin oynak olması lüzumunun sebeplerini göstermek demektir.

Filhakia heman yerde ve yüksek irtifalarda ayni kudretle çalışmaz. Çünkü motoru besliyen gaz mahlutuna karışan havanın kesafeti, yüksek irtifalarda, azalır.

Bu mahzurun önüne geçmek için motorlara kompresör takılmağa başlanmıştır.

Kompresör, motora her irtifada aynı kesafette hava veren bir cihazdır.

Kompresörlü bir tayyarede, motorun adedi devri irtifa ile artar. Çünkü, motorun pervaneye verdiği ayrı bir devir kudretine mukabil pervanenin muhtelif irtifalarda havadan almış olduğu mukavemet ayni değildir. Yükseklerde, hava kesafetinin azlığı dolayısile bu mukavemet azalmaktadır.

Bu mülâhazalardan sonra, görülüyor ki kompresörlü bir tayyarenin irtifa aldıkça, motorundaki devir adedini artması lâzımgeliyor. Bu ise makine inşaatı noktai nazarından mümkün olamaz.

O halde ne yapmalı?

Yükseklerde, pervaneye çarpan havanın mukavemetini yerdeki kıymetine çıkarmaya kadar kolların zaviyelerini büyütmeli.

Nasıl?

Gayet kolay. Kolların pervane göbeği ile irtibatlarını vidalı yapmalı; ve bu kolların uçuş esnasında, pilot tarafından, oynatılabilmesini mümkün kılmalı.

Işte oynak hatveli pervane meselesi bundan ibarettir.

Oynak hatveli pervaneler, bugün en çok Amerikada taammüm etmiştir. Yalnız "Unted Air Lines,, ın kullanmakta olduğu 100 tane oynak ahtveli pervane 50,000 saatlik uçuş temin etmişlerdir.

Iki motorlu Boeing 247 lerde kullanılmakta olan oynak hatveli pervanelerin kolları motorlardan her hangi birinin arızasında tesirsiz bir vaziyet olarak tayyareye âtıl bir mukavemet göstermektedir.

Yeni motorlar "Gipsi - Six,,

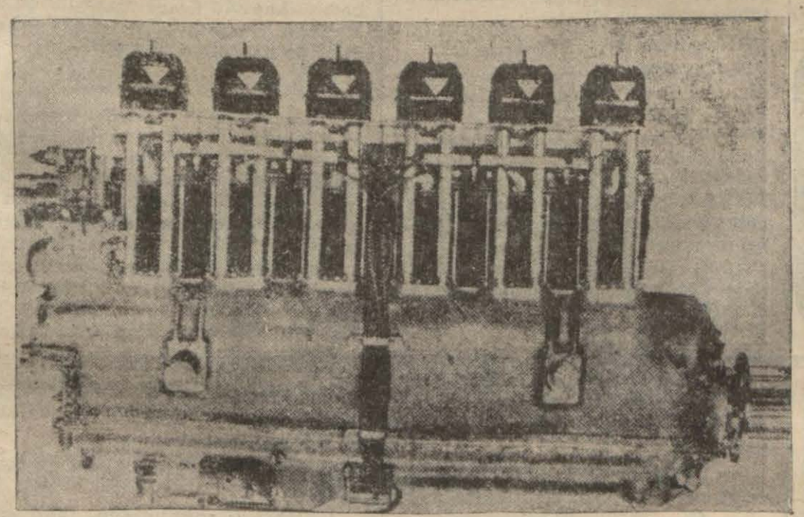

Ters silindirli, hava ile soğuyan "Gipsy - Six" Ingiliz motoru

İngiliz firmalarından "De Haviland" imal etmekte olduğu tayyare motorlarının "Gipsy" serisine yeni bir tip daha ilâve etti. Bu tip altı silindirli, ters vaziyetli, hava ile soğur bir motordur.

Dört silindirli bir modelin mütekâmil bir tipi olan "Gipsysix" her türlü nakliye tayyaresiyle bir kaç rakipli serî turizm tayyarelerine tahsis edilmek üzere inşa edilmektedir. Halen, "De Haviland" ların dört motorlu tayyarelerinde ("Gipsy - Major" lar yerine) ve iki motorlu "Brxgon" larında kullanmaları tekarrür etmiştir.

"Major Halford.. ile yüzbaşı "De Haviland" tarafından plânları çizilen (Gipsy - Six), 2100 devir dakikada 180 beygirlik izafî bir takata malik bulunmaktadir. İngiliz Hava nezaretinin lüzum gördüğü bütün tecrübeleri muvaffakiyetle geçiren bu motorun seri halinde inşasına başlanmıştır.

Tarif

"Gipsy-Six" in faikıyetleri

"Gipsy- Six" babası olan (Gipsy - Major) a nazaran şu faikiyetlere maliktir:

Takati daha yüksektir. — İzafî olarak, 2100 devir - dakikada, 185 beygir; azamî olarak, 2350 devir - dakikada, 205 beygir.

Beygir başına sikleti daha azdır. - (Gipsy - Major) 138 kilogramdır; beyğir başına 1,04 kilogramlık bir sikleti vardır. (Gipsy - Six) 195,700 kilogramdır; beygir başına sikleti 0,955 kilogramlık bir sikleti vardır.

Bu nisbetler azamî takat üzerinden bulunmuştur.

Cephe sathı aynidir. — Takatin büyütülmüş olması dolayısile, motorun havaya arzettiği satıh fazlalaştırılmıştır.

Müvazeneti daha iyidir. — (Gipsy - Major) a göre, (Gipsy - Six) te dakikadaki iştial adedi yüzde 50 nisbetinde arttırılmış olduğundan pervane üzerinde tesir eden kuvvet müzdevicesi daha ziyade intizam kesbetmiş; motor sehpasının sarsıntıları daha ziyade azaltılmıştır.

Motorun evsafı

Ters vaziyetli, altı silindirli, hava ile soğur, pervane ile doğru rabıtalı bir tipte ola nmotor, 118 milimetre kutru dahilinde, 140 milimetre tulü seyrinde, 9,186 litre silendre hacminde, 2100 devrinde 184 beyğir izafî 2350 devirde 205 beygir azamî takatindedir. Motorda kompresiyon kıymeti, 5,25, per vane de dahil olduğu halde siklet 195,70 kilogramdır. Beygir - saat başına benzin serfiyatı 0,313 litre; saat başına umumî sarfiyatı 68,19 litredir. Saat başındaki yağ sarfiyatına gelince bu da 2 litredir.

Motorun yapısı

Anamili ve pervane gövdesi. — Anamili, Krom - nikelli çelikten yapılmış olup regüllü çelik yataklar (8 dane) içinde dönmketedir.

Milde hem istatik (sükûnet halinde iken) hem dinamik (hareket halinde iken) bir müvazene tesis edilmiştir.

Pervane göbeği, anamilinin ucuna uyudurulmuş ve iki kama ile tutturulmuştur. Pervane ise, bu göbeğe 8 civata ile tesbit edilmiştir.

Karterler. — Motoroun gerek alt, gerek üst karteri dökme elektrondan yapılmıştır.

Biyeller. — Hususî bir halitaya maliktirler.

Pistonlar. — Sökme alüminyon halitasından olup sıcakta tretman görmüşlerdir. Birisi yağ sıyırıcı olmak üzere üçer bileğiye maliktirler.

Silindirler. — Çelikten olan silindirlerin her birinin üzerinde, geniş, soğutma kanatları vardır, ve alt kaidelerinden üst karterin içine oturtulmuşlardır. Kapaklarına gelince: Üst karterden uzanan saplamalarla silindirlerin üzerine muhkem ve (amyantlı bakır rondelalar dolayısiyle) kaçaksız bir surette uydurulmuşlardır.

Tevzi tertibatı. — Tevzi ameliyesi kam mili ve supap itecekleri ile idare edilmektedir. Kam mili, hareketini, anamilinin başına takılmış bir dişliden olmakta ve sekiz yatağa dayanmaktadır. Milin üzerindeki kamlar, batırılmış çelikten mamûl supap iteceklerini harekete getirmektedir.

Yakma tertibatı. — Yakma ameliyesini, üst karterin üzerine tesbit edilmiş iki mamyato hazırlanmaktadır. Bunlar hareketlerini motordan almakta ve motor sürati nin 1,5 misli bir süratle dönmektedirler.

Yağlama tertibatı. — Motorun yağlama ameliyesi için iki yağ tulumbası vardır. Yağın tazyiki her mecrada ayni değildir. Anamilinin yataklarına giden hususî bir mecrada bu tazyik 3, diğerlerinde 1 kilogramdır.

Karbüratörler. — Motor, her biri üç silindiri besliyen ve yanmış gazlarla ısıdılan iki "Claudel" karbüratörüne maliktir.

İlk hareketi temin tertibatı. — Üst karterin arkasında, bir elektrik demarörü tesbitine mahsus yapılmıştır.

Yeni bir rekor hazırlanıyor

"Codos" ile "Rossi"

Geçen sene, Amerikadan havalanarak bir hamlede Süriyeye gelen ve bu suretle dünya mesafe rekorunu kıran "Codos" ile "Rossi" nin Buenos - Ayres istikametinde bu rekoru ıslaha hazırlanmakta oldukları haber veriliyor. Bu yeni teşebbüslerinde de "Codos" ile "Rossi" ayni tayyareyi kullanacaklardır. Bu maksatla "Joseph - Le - Brix" nin üzerinde (tayyernin ismidir) bazı değişiklikler yapılmaktadır.

"Maryse Hilsz"

330 tipinde bir "Breguet" tayyaresile 26 Ikincikânunda Paristen havalanan Fransız kadın tayyarecilerden Mayse Hilsz'in 13 Şubatta Kalköteden Rangunta havalanmış olduğu ve buraya kadar katetmiş olduğu mesafenin 10.000 kilometreyi bulduğu haber verilmektedir.

Yanında makinisti Prax ile seyahat etmekte olan Maryse Hilsz Rangondan Bankok ve gene merhale merhale Tokyo'ya gidecektir.

'Santos-Dumont"

"Blériot" fabrikalarında inşa edilen ve 650 lik dört "Hispano" motoriyle techiz edilen "Santos - Dumont" açık deniz tayyaresi cenubî Amerika hattındaki bahriye uçuşlarına başlamak üzere hazırlıklarını ikmal etmiştir. Tayyarede, ilk uçuşlarında, bir yangın başlangıcı ile harap olan kısımlar tamamen değiştirilmiştir.

Tayyarenin idaresi pilot "Bossoutrot" ile "Quatremarre" se verilmiştir.

"Juan de la Cierva"

Otojir mucidi "Juan de la cierva", yenimodelini teşhir ettikten sonra, Paristen Ispanyaya hareket etmiştir. Cierva, memleketinde de bu yeni modelini (C. 30) tanıtmağa ve tamime çalışacaktır.

"Coste"

Coste "Caudron - Phaléne" tayyaresile, Danimarkaya doğru, bir seyahat uçuşuna hazırlanmaktadır.

"Lombardi - Mazatti"

Bir hamlede Romayı Brezilyaya bağlamak tecrübesine girişen ve Amerika sahillerinde, rakip oldukları "S. - 71" tayyaaresiyle bir kazaya uğrayan Italyan pilotları, "Lambardi" ile"Mazeretti" ve makinist "Giulini" nin Bahrimuhit madalyesini takmalarına müsaada edilmiştir.

"Bellanca - Columbia"

New - Castle hava meydanının hangarlarında çıkan bir yangın beş "Bellanca" yi yakmıştır. Bunların arasında Bahrimuhiti üç defa aşan "Bellanca - Columbia" da bulunuyordu.

Her mayi mahruku yakar yeni bir motor

"Lorraine" fabrikalarında, "Kochefort" usullerine göre tadil edilmiş bir motorun tecrübeleri yapılmaktadır.

"W" şeklinde dizilenmiş "18" silindiri olan bu motorun "6" silindirden ibaret olan orta dizisi muhafaza edilmiş ve budizinin silindirlerine birer sopap ile hepsine ait müşterek bir kolektör ilâve edilmiştir.

Bu motorun demaraji benzinle yapılmakta ve bir kaç dakikalık çalışmadan sonra petrolo, gazovil ve her türlü ağır yağları yakmaktadır.

Kompresyon kıymeti yüksek olmadığından, motordaki elektrikle yakma tertibatı kaldırılmamıştır.

Bumotor üzerinde çalışılmakta olan tecrübelerden alınacak neticeler üzerine imal edilecek ağır yağ motorlarında kompresyoon kıymeti yüksek olacağından elektrik yakma tertibatının bulunamıyacağıtabiidir.

Ecnebi şirketlerde Türkler

(Başı 1 inci sahifede)

murlar için tekaüt hakkı tanınmamıştır.

Cemiyet, hastalık ve saire dolayısile yardıma muhtaç memurlara hekim göndermek ve ilâç vermek suretile yardım edecektir.

Cemiyet, ecnebi şirketlerde müstahdem Türk gençlerinin, seciye sahibi olmalarını gaye ittihaz etmiş olduğu için ihmal ve tekâsülü dolayısile vazifesinden tardedilen, milli umdelere mugayir hareketlerde bulunan kimselerin, cemiyet listesinden kaydini terkin edecektir. Cemiyet nizamnamesinde bu hususta sarahat mevcuttur.

Cemiyete girecek olanlardan iki lira kaydiye alınır. Aylık taahhüdat memurlar için 100, müstahdemin için elli kuruştur.

Cemiyetin merkezi, şimdilik, Beyoğlu Halkevi binasındadır. Bu cemiyetin teşekkülü münasebetile mevcut ecnebi şirketlerle burada müstahdem Türk, gayri Türk ve ecnebi memur ve müstahdemin miktarı ile bunlara verilen maaşlar hakkında tetkikat yaptık. Elde ettiğimiz netice şudur:

İstanbulda 78 ecnebi şirket ve 11 ecnebi banka mevcuttur.

Şirketlerde mevcut 212 Türk memura mukabil 436 ecnebi ve 390 gayri Türk memur vardır. Bundan başka 495 Türk hademeye mukabil 53 gayri Türk, 14 ecnebi hademe vardır. Şirketlerde Türk hademenin fazlalığı bazı şirketlerin amele istihdam etmelerinden ileri gelmektedir.

Mecmu maaşın yüzde 90 ı ecnebi memurlara, yüzde 9 - 11 i Türklere verilmektedir.

Türk memurlara verilen maaş nisbeti, ecnebilere verilen maaş nisbeti ile kıyas edilemiyecek kadar azdır. Bilhassa müdürlere ve diğer şeflere nisbetsiz derecede yüksek maaş veriliyor. Bazı şirketler vardır ki müdüre verilen maaş bütün memurlara verilen maaşın mecmuundan fazladır.

Ecnebi bankalara gelince: Mevcut 11 ecnebi bankada 112 Türk memur vardır. Bunların 44 ü memur, 68 i hademedir. Buna mukabil 176 gayri Türk, 274 ecnebi memur müstahdemdir. Bu miktarın 163 ü gayri Türk memur, 13 ü gayri Türk hademe, 9 ecnebi hademedir. Bu hesaba göre bütün ecnebi bankalarda 571 memur vardır. Bu müesseselerde müstahdem 44 Türk memuruna senede 2860 lira, ecnebi memurlara da 85,900 lira maaş verilmektedir.

Yukarıda zikrettiğimiz rakamlar, ecnebi şirketlerin kâfi miktarda Türk memur istihdam etmediklerini göstermektedir.

Verilen habere göre bazı şirketler, yeni teşekkül eden cemiyete dahil olan memurlarının cemiyetle alâkalarını kesmelerini kendilerine tebliğ etmişlerdir.

Cemiyet idare heyeti bir kaç güne kadar toplanarak reis ile diğer vazifedarları intihap edecektir.

Talebe birliği

(Başı 1 inci sahifede)

da neşrediyoruz:

A — "Şehir gençlik komitası„ namı altında gönderilen tehdit mektubunu Üniversiteye gönderilen mektupta bahsedildiğinden T. Şirketine alenen teessüf ederiz.

Türk gençliği şuurunu daima muhafaza eder ve hakkını kanunî yollardan arar. Her hangi bir meçhûl şahsın veyahut ligarazın gençliğe izafe etmek için bizzat şirket tarafından tertip edildiği muhtemel bulunan bu mektup hadisesinin Üniversite gençliğile bir alâkası olamıyacağı tabiidir.

B — Tünelde olan vakanın da Birliğimizle zerre kadar alâkası yoktur. Ve müsebbip şahıs uydurmadır.

Yaptığımız tahkikata göre diğer Talebe Cemiyeti idare heyetlerine mensup arkadaşlardan hiç kimse böyle bir vakaya şahit olmamıştır.

C — 2 nci hadise tamamen şahsidir. Ve tahrif edilmiştir. Vak'ayı Mühendis Talebe Cemiyeti tavzih ve tekzip edecektir.

Ufacık bir zabıta vakasını izam ederek tahkikat yapmadan Üniversite Rektörlüğüne şikâyet mektubu yazan şirkete tekrar teessüfler yollarız.

Millî Türk Talebe Birliği

Yumurta ihracı Başlıyor

(Başı 1 inci sahifede)

yenilmiştir. Yemeğin sonlarında Yel - kenci zadeler namına Hilmi Bey bir nutuk söyliyerek ticarî tetkikler için İstanbula gelen İspanyol heyetini selâmlamış ve ezcümle demiştir ki:

"İspanyol misafirlerimiz bu tetkik seyahatlerile Türkiye ile İspanya arasında şimdiye kadar inkişaf edemiyerek basit bir şekilde kalan ticarî münasebatın inkişafı için büyük bir çığır açmış bulunuyorlar. Bundan her iki memleket te azamî istifadeyi temin edecektir..„

Bu nutku İspanyol Heyeti reisi Marquis de Lara cevap vermiş ve Türkiyede gösterilen hüsnü kabul ve misafirperverlikten büyük bir mahzuziyet duyduklarını ve buna ancak Türk nazırlarının İspanyayi ziyaretlerinde mukabele edebileceklerini söylemiş - tir. Bu nutuklardan sonra gerek he - yetten, gerek yumurtacılarımızdan bir çoğu mütekabilen hissiyatlarını izhar etmişlerdir.

İspanya ile Türkiye arasındaki seferler yakında başlıyacaktır. İlk va - pur Karadeniz sahillerinden yumurta alarak Köstence, Varna ve Burgaza uğradıktan sonra İstanbula gelecek ve 20 Martta İstanbuldan hareket ede - cektir.

İspanya ile Türkiye arasında tica - ret itilâfnamesi o vakte kadar aktedilmezse İspanyollar fazla alınacak gümrük resminin üçte ikisini iade etmeği kabul etmişlerdir. Yumurta ihracatçılarımız bu şekilde ihracat yapmağı kabul etmişlerdir.

"Almanya harbe Hazır ol!„

(Başı 1 inci sahifede)

dan mürettep, İngilterenin istilâsı plânını da gösteriyorlar.

Almanya'nın Londra Sefiri M. Banse'nin kitabının ancak müellifini mes'ûl edebileceğini ve eserin Almanya canibinden ret ve takbih olunduğunu mutazammın bir fıkra neşrettiğinden gazeteler, bilmukabele Banse'nin Brünsvik Üniversitesinde resmen müstahdem bulunduğunu hatırlatmaktadırlar.

Fakat Hitler sulhten bahsediyor..

MÜNİH, 26 (A. A.) — Başvekil M. Hitler, 14 sene evvel ilk defa nutuk söylediği salonda dün akşam bir nutuk irat etmiş, Millî Sosyalist Fırkasının teessüs ve inkişafına ait bir tarihçe yaptıktan sonra, demiştir ki:

"Milletin önünde daima isbatıvücut etmek mecburiyetinde olduğumuza kaniiz. Son zamanlarda başka bir devlette hükûmetin bundan kaçındığını gördük. Bundan, milletin tasvibini istiyecek cesaret olmadığı zaman sakınılır. Bu hal bizde hiç bir zaman olmıyacaktır. Biz hiç bir vakit şiddete müracaat lüzumunu hissetmiyeceğiz. Binaenaleyh, senede en az bir defa millet hakkımızdaki kararını vermek imkânını vermek istiyoruz.„

M. Hitler, sulh siyasetinden bahsederek demiştir ki:

"Bütün milleti arkasında gören adam hafiflik göstererek bu milletin kanını dökecek tarzda hareket etmiyecek ve milletin menfaatlerini daima muslihane vasıtalarla müdafaaya çalışacaktır. Milletler arasında hakiki sulha taraftarız. Binaenaleyh, namuslu ve sulh hissile mütehassis her milletin istemeğe hakkı olan bir şeyin Alman milletinden esirgenmemesini istiyoruz.„

Yurttaş !

Daima yerli mahsulü ye,
Daima yerli malı kullan
Çünkü
Bu mahsul ve bu mal senindir.

M. İ. ve T.
Cemiyeti

Hadisenin aydınlanmamış tarafı yok

(Başı 1 inci sahifede)

vat Bey isminde tıknaz, kısaca boylu bir zat, kâtiplik vazifesini görmektedir. Beş altı sene devam eden bu ortaklık, iki üç sene var, ki bazı anlaşamamazlıkları mucip oluyordu. Nihayet bir tütün alım satımı İbrahim Beyle Tülekyan Efendinin aralarının adamakıllı açılmasına sebep olmuş ve şirketin tasfiyesine karar verilmiştir. İki sene kadar evvel yapılan bu tasfiyede Tülekyan Efendi 3800 lira alacaklı çıkmış, İbrahim Bey de kendisine bu hususta bir deyn senedi vermiştir. Kâtip Cevat Efendiye tasfiye neticesinde hemen bir şey isabet etmemiştir. Bu ayrılıştan sonra İbrahim Bey, Nişastaciyan hanımdaki yazıhaneyi kendi namı hesabına idame etmiştir. Cevat Efendi de kendisine kâtip olarak alıkoymuş, komisyonculuk kabilinden işler yapmıya devam eylemiştir. Artin Tülekyan Efendi ise, Türk - Felemenk tütün şirketine intisap etmiştir; şirketin baş mübayaacısı ve en nafiz komisyoncusudur. Şirket tasfiye edilmiş, öküz ölmüş, ortaklık bozulmuş olmasına rağmen ortadaki 3800 liralık alacak verecek meselesi, İbrahim Beyle Tülekyan Efendi arasındaki bağın tamamen çözülmesine imkân bırakmamaktadır. Buna ilâveten Cevat Efendi de, Tülekyan Efendiden yardım ve daha gelirli bir iş istemekte ve biraz da İbrahim Bey hesabına hareket etmektedir. Filhakika Cevat Efendi, Tülekyan Efendiye bir mektup yazmıştır.. Bu mektubunda yalvaran bir lisan kullanmakta ve "yanımızda hizmet verin ve size yardım edeyim" demektedir. Cevat Efendi Tülekyan Efendiye yalnız bir mektup göndermiş değildir. Aradan biraz zaman geçtikten sonra Cevat Efendi, Tülekyan Efendiye ikinci bir mektup göndermiştir. Bu mektupta kullanılan lisan, tehditâmiz mahiyettedir: "İlk mektubuma cevap vermedin. Hakkımı isterim ve almağa da muktedirim. Eğer iki gün zarfında cevap vermezsen yapacağımı ben bilirim.„ denilmektedir. Tülekyan Efendi, bunu da cevapsız bırakmıştır. Diğer taraftan İbrahim Bey de, alacağı olan ve senede raptedilmiş bulunan 3800 lirayı aramaması için Artin Tülekyan Efendiyi sıkıştırmaktadır. Bu mevzu üzerinde de Tülekyan Efendi tehdit edilmektedir. Bütün bu mektupların ve tehditlerin neticesiz kalması üzerinedir, ki son bomba hâdisesi tertip edilmiştir.

Resmî tahkikat ne anlatıyor?

Buradan ötesini yapılan resmî tahkikata istinaden anlatalım:

Geçen perşembe gecesi saat sekiz buçuğa doğru Tünelden Şişliye giden tramvayda bir el çantasının unutulduğunu gören biletçi, bunu oradaki garaja teslim etmiştir. Bu çanta eski bir şeydir. İçinde üç kitap, bir mektup ve her biri birer zarfa konulmuş dört bomba vardır. Mesele, derhal zabıtaya haber verilmiş, iş Emniyet müdürlüğüne derhal telefonla bildirilmiştir. Bu sırada müdiriyette Emniyet müdür muavini Hüsnü Bey bulunmaktadır. Hüsnü Bey, derhal Şişliye gitmiş, bulunan mektubun delâletile Tülekyan Efendinin ikametgâhı tesbit edilmiştir. Tülekyan Efendi, Bomonti tramvay caddesinde, İnkılâp müzesinin yanındaki köşe başından itibaren ikinci gelen 232 numaralı apartımanda ailesile başlı - başına oturmaktadır. Çantadan çıkan biri ermenice bir romandır. Diğeri (İstanbuldan Bursaya) ve (Vatandaş, türkçe konuş) ünvanlı kitaplardır.

Mektupta ne yazılı?..

Çantada, bu kitaplar arasında çıkan mektubun Samsundan geldiği üzerindeki damgadan anlaşılmıştır. Fakat mürselin adresi silinmiştir. Eski Arap harflerile yazılmış olan bu mektubun metni şu idi:

"Kardeşim Artin Tülekyan Ef.,

Selâm ederim. İnşallah âfiyettesiniz. Yakup Bafradan geldi; selâm eder. O taraftan Faik Efendiye selâm ederim. Fehmi Beye selâm ederim. Sipariş ettiğiniz 4 adet eşyayi gönderecektim. Faik ile gönderemedim. Zira Faik korkaktır. Geçen sene Romanya vapurundaki meseleden dolayı hiç bir işe giremiyor. Fakat bu eşyaları akşama sabaha bekle. İş tembellikle olmaz. Emanetleri aldığında Şişliden Kâğıthane caddesindeki haneye git. Baki selâm."

Mektubun tarihi 31-12-931 de ve imza yerinde (F. N.) harfleri vardır.

Emniyet müdürü iş başında

Bu mektubun delâletile derhal yeri tesbit edilen Tülekyan Efendi ikametgâhında nezaret altına alınmış ve kapıya bir de polis memuru ikame edilmiştir. Aradan çok geçmeden Emniyet müdürü Fehmi Bey de Şişliye gitmiş ve Tülekyan Efendinin ikametgâhında arama yapılmıştır. Bu aramada, evde siyasi mahiyette herhangi bir delil ve emare bulunamamış, bilâkis Cevat imzasile Tülekyan Efendi, gönderilmiş olan yukarıda hülâsalarını yazdığımız iki mektup ele geçmiştir. Hemen sorguya çekilen Tülekyan Efendi demiştir ki:

"— Bu Cevat Efendi, İbrahim Beyle ortak olduğumuz müessesede kâtipti. Tasfiye esnasında tabiatile kendisinden ayrıldık. Bir şey alamadığından şikâyet ediyor. Bana evvelâ yalvarış kılıklı bir mektup gönderdi, kendisine yardım etmesi ve yanıma almamı istiyordu. Cevap alamayınca tehditkâr bir mektup gönderdi."

İbrahim Ef. nin yazıhanesinde arama

Tetkik ediliyor ve görülüyor ki, çantadan çıkan mektupla Tülekyan Efendinin evinde Cevat imzasile bulunan iki mektubun mürekkepleri aynidir. Bunun mütehassıslara tetkik ve tesbit ettirilmesi cumartesi gününe bırakılarak zabıtaca, hemen İbrahim Beyin Nişastaciyan Hanımdaki yazıhanesinde bir arama yapılmıştır. Bu aramada yazıhanede Tokatlı Mustafa imzalı bir mektup bulunmuştur. Bu mektup, İbrahim Beyle Tülekyan Efendinin aralarının çok açık bulunduğunu ve münasebetlerinin husumet derecesinde olduğunu gösteren mahiyettedir. Bundan başka çantadaki bombaların sarılı olduğu zarfların ayni, İbrahim Beyin yazıhanesinde bulunmuştur. Zabıtanın, Tülekyan Efendi aleyhine mürettep bir hâdise karşısında bulunduğu hakkında hâsıl ettiği şüpheleri bunlar takviye ediyor.

Yazılar Cevat Ef. nin

Tabii, derhal Cevat Efendi de, Boğaziçindeki evinden zabıtaya celbediliyor. Ve Şişli civarında oturan İbrahim Bey de celp ve sorguya çekiliyor. Diğer taraftan Tülekyan Efendinin evinde bulunan mektuplarla çantadan çıkan mektupların yazısı ehli hibreye tetkik ettirilmiştir. Bu meyanda Güzel Sanatlar Birliğinden mütehassıs İsmail Hakkı Bey de çağırılmış ve bu mektuptaki yazının Cevat Efendiye ait olduğu tesbit edilmiştir.

Bombalar nereden alındı?.

Bu neticeden sonra mesele, şu noktaların tenvirine münhasır kalıyordu:

1 — Bombaları tramvayda kim bıraktı?

2 — Bombalar nereden ve kimden ne zaman ne suretle tedarik edilmiştir

Tahkikat tamik edilince; bu noktalar da tesbit edilmiştir:

İbrahim ve Cevat Beylerin hizmetlerinde bulunan Rizeli Mehmet isminde biri vardır. Mehmetten boş veya dolu birkaç bomba bulması istenilmiştir. Mehmet, memurluktan müteakit ve gene Rizeli olan Sarıyerde İskele caddesinde 107 numaralı hanede oturan Rizeli Hafız Mehmet Ragıp Efendiden bu bombaları tedarik etmiştir. Derhal Hafız Mehmet Ragıp Efendinin evinde taharriyat yapılıyor ve 100 küsur bomba kapsülü bulunuyor.

Mehmet Ragıp Efendi diyor ki:

"— Bunlar harbi umumiden kalmışlardır. Rizeli Mehmet bana geldi, son kar fırtınasından bir gün evveldi. Benden domuz öldürmek için dört bomba kapsülü istedi. Pazarlık ettik. 30 liraya mutabık kaldık. Ertesi sabah geldi ve kapsülleri alıp gitti.„

Hâdise nasıl tertip edilmiş?.

Çantadan çıkan bombalar mütehassıslara tetkik ettirilmiş ve ikisinin boş, ikisinin de dolu olduğu ve filhakika umumî harp senelerinden kalmış bulundukları görülmüştür. Rizeli Mehmet, bombaları alınca doğruca Nişastaciyan hanımdaki yazıhaneye gitmiş ve bombaları İbrahim ve Cevat Beylere teslim etmiştir. Bunun üzerine Cevat Bey, eski bir tarihle ve F. N. imzasile Tülekyan Efendiye hitap eden ve çantanın içinden çıkan mektubu yazmış ve bunu Samsundan gelmiş eski bir mektup zarfının içine koymuştur. İbrahim Bey de, Rizeli Mehmedin götürdüğü bombaları, zarflara koymuştur. Rizeli Mehmedin Çarşıiçinde tedarik ettiği yukarıda isimleri yazılı kitaplar arasına konulmuş ve bombalarla birlikte gene Mehmedin Çarşıdan satın aldığı eski bir çantaya yerleştirilmiştir. Bundan sonra Rizeli Mehmet, akşamı beklemiş ve aldığı talimat veçhile, hareket ederek gece hava adamakıllı karardıktan sonra Tünelden bindiği tramvayda mahut çantayı bırakmıştır.

Zabıta, çantadan çıkan mektupta isimleri geçen Fehmi ve Faikin kimler olduğunu da tahkik ve tesbit etmiştir. Bunlardan Fehminin Almayan isminde bir Ermeni mühtedisi olduğu anlaşılmıştır. Faik te Ermeniden dönmedir. İkisinin de bomba hâdisesinde alâkaları olmadığı ve Cevat Bey tarafından kasden isimlerinin mektuba yazıldığı tesbit edilmiştir.

Bu suretle bomba hâdisesine ait bütün karanlık noktalar aydınlatılmış oluyor. Tülekyan Efendinin ismi, dünkü gazetelerde (Turabyan) , (Gülbenekyan), (Yavruyan) olarak çıkmıştır. Bunların hiç birinin hâdisede alâkaları yoktur. Tülekyan Efendinin ismi, Sirkecide Kayseri hanında bir yazıhanesi olan Tulukyan Efendi ile de karıştırılmıştır. Tulukyan Efendi, hâdisede kendisinin alâkadar olmadığını giden bir muharririmize temin etmiştir.

Tülekyan Ef. nin evinde

Dün bir muharririmiz, Tülekyan Efendi ile görüşmek üzere kendisini bulunabileceği yerlerde aramıştır. Muharririmiz evvelâ mumaileyhin komisyoncu ve mübayaacı olduğu Türk - Felemenk tütün şirketinin Tophane yolcu salonu karşısındaki merkezine gitmiştir. Burada muharririmizi kapıdan karşılayan bir hademe, kimi istediğini sormuş ve (Tülekyan Efendiyi) diyince:

— Burada durunuz, bakayım, demiştir. Hademe birkaç dakika sonra avdet ederek şunları söylemiştir:

"— Tülekyan Efendi, buraya her zaman gelmez . Hele üç gündür hiç gelmiyor. Kendisini ikametgâhında arayınız.„

Muharririmiz, bundan sonra Bomontiye gitmiş ve dört katlı bir apartıman yavrusunda oturan Tülekyan Efendinin kapısını çalmıştır. Bu sırada evin dört katının bütün pencereleri sımsıkı lâcivert perdelerle kapalı idi. Sokak kapısının demir parmaklıklı penceresini Madam Tülekyan açmış ve muharririmizin ziyaretini öğrenince şunları söylemiştir:

"— Kabil değil. Bizim Mösyö bu - günlerde hiç bir gazeteciyle, hattâ hiç kimse ile görüşmiyecektir. Zaten şimdi kendisini bir imza için Polis müdürlüğüne çağırdılar ve gitti.„

Madam Tülekyan ile muharririmiz arasında şu muhavere geçmiştir:

— Bizim bildiklerimiz bunlar Madam, siz ne dersiniz?

— Ne diyeyim? Polisten bunları söylemişlerse doğrudur. Yalnız şunu söyliyeyim: Bizim Mösyönün İbrahim Beyle ortaklığı iki sene var, bozulmuştur.

Bizim bu işte hiç bir münasebetimiz yok. Her şey bu bir iki gün içinde zaten anlaşılacak. O zaman gelirseniz M., size her şeyi söyliyecektir.

— Peki Madam, bu Cevat ve İbrahim Beyler size hiç gelmezler miydi?

— Hayır, eskiden İbrahim Bey gelirdi.

— Bari sizde resimleri de yok mu?

— Bilmem, belki Mösyöde vardır.

— Bu işe siz ne dersiniz?

— Şimdilik hiç bir şey diyemem. Hepsini Mösyö söyler icap edince..

— Arada bir alacak verecek kavgasından bahsediliyor da..

— Kimbilir, belki de vardı. „

Diğer taraftan İbrahim Beyin Nişanstaciyan hanımdaki yazıhanesine de giden muharririmiz, orayı kapalı bulmuştur. Odabaşı, yazıhanenin üç gündür kapalı bulunduğunu söylemiştir. Tütün tacirlerinden bazılarile him Beyin son zamanlarda Tülekyan Efendiye borçlu değil, hakikatte kendisinin atlamış ve alacaklı bulunmuş olduğundan yanayakıla bahsettiğini söylemektedirler. Adliye tahkikatı ve muhakeme, bittabi hakikati gösterecektir.

MEMLEKETTE

Sivas gazetesiz kaldı

SIVAS, (Milliyet) — Cuma günü buraya gelmesi lâzım gelen İstanbul treninin kardan gelememesi bizleri iki gün gazetesiz bıraktı. Pazar günü dört gaezteyi birden okumağa mecbur kaldık.

Sivasta bisküvili piyango

SİVAS, (Milliyet) — Sivasta son günlerde bir ikramiyeli bisküvi satışı aldı yürüdü. Paşa Camisi önünde sıralanan masalar ve üzerlerine dizilen deste, deste bisküviler ve ikramiye eşyaları... Yanlarında, büyükler ve küçükler, avaz avaz bağırıyorlar:

— Haydi Beyler, beş kuruşa gramofon.

— Tali, şans, kader... Beş kuruş verin, bir tane de siz alın, buyurun..

Bu sesi işitenler masaya yaklaşıyor ve bir tane bisküvi kutusu alıyor. Ve içerisi okunuyor..

— Verin Efendiye bir ayna..

— Amma da yaptın ha..

— Verin Beye bir kalem ucu..

— Be birader kalem ucunu ne yapayım? Onun yerine başka bir şey, hiç olmazsa bir defter ver de hesaplarımı yazarım.

— Ver beş kuruş, sana şu fanilâyi vereceğim, haydi bakalım..

İhtiyar kuşağının arasından bir kese çıkardı. Bağını çözdü, elini içerisine daldırdı ve beş kuruş çıkararak bisküviciye uzattı :

— Al bakalım evlât, hakikaten şu fanelâda gözüm kaldı.

Deste deste yığılı kutuların hangisini alacağını kestiremiyordu. En nihayet en altından bir tane aldı ve içerisini açtı, yanında bekliyen küçük bir yavruya:

— Evlât bak bakalım ne yazıyor?..

Küçük heceliyerek:

— Çorap askısı, dedi.

İhtiyar daha fazla bekliyemedi.. Bisküviyi de almadı ve savuştu... Kendi, kendine söylenerek gitti..

Küçük yavrular masaların etrafında dolaşıyorlar. Ve ikide birde

— Efendi amca, dört kuruşum var. Bir de ben alayım mı?

— Olmaz yavrum, Annenden de tamamla da gel.

Çocuk boynunu bükerek uzaklaşıyor, artık müşteri azalıyor, bisküviciler de sağdan, soldan bağırmağa gene başlıyorlar:

— Beş kuruşa şu gramofonu alan yok mu, yok mu?..

— Beş liralık fanilâyi beş kuruşa veriyoruz, gelin siz alın Beyler..

Bu piyangocular mahalle aralarında eksik değil..

Kepenek suyu

SİVAS, (Milliyet) — Sivasta "Kepenek" suyu diye maruf bir su vardır. Kepenek suyunun içimi çok iyidir. Bu suyun bir çok hastalıkları tedavi ettiğine dair bir çok kıymetli doktorlarımızın raporları vardır. Bu suyun daha esaslı bir surette memlekete dağıtılması ve halkın suya olan ihtiyacının önüne geçilmesi için Belediye reisimiz Hikmet Beyle aza arkadaşları çok uğraştılar..

Ve bunda muvaffak oldular.. Kepenek suyunun memlekete gelmesi için çok gayret sarfolunmuştur... Bundan dolayı da çok çalışan Belediye reisimize ve azalarına memleket namına teşekkürü bir vazife telâkki ederim.

Tarihî roman : 70

Güneşin Oğlu

Yazan: İskender FAHREDDİN

— Kartal eti ne kadar tatlı oluyor, değil mi?

Diyerek afyon çubuğunu çekiyor ve bıyık altından çoban kızına gülümsüyordu.

Hitay yediği etin kartal yavrusu olduğunu anlamıştı.

— Bilmiyerek yediğim için günah sayılmaz..

Dedi.. Hiddetlendi. Fakat, hiddetini belli etmek istemedi. Batıkuşu'nun afyon çektiğini görünce, çubuğunu tekrar doldurmak fırsatını kaçırmak işine gelmiyordu.

Hitay, Batıkuşu'nun yanına sokuldu:

— Bora yurdumuzda afyonu menetti.. Delikanlılar neşesizlikten sararıp soldular. Ne kendi içiyor.. Ne de başkalarına içiriyor.

Diyerek sözü değiştirdi.

Batıkuşu Türk yurdunda fazla afyon içmekle tanınmıştı. Zaten onu herkesin gözünnden düşüren da bu intiläsı değil midi?

afyon içmeğe teşvik ediyordu.

Hitay; reisin ısrarına karşı, afyon içmemekte inat etti.

Batıkuşu çubuğunu tüttürüyor, uzandığı yere — saatler geçtikçe — pelte gibi seriliyor, kımıldamıyordu.

Çoban kızı sordu:

— Mersâ'yı çok seviyor musun?

Batıkuşu, afyon dumanı içinde ışıldayan gözlerini süzerek:

—Eskiden çok seviyordum, dedi, fakat yüreğinden (Bora)nın sevgisini çıkaramıyacağımı anlayınca kinim uyandı. Kendi elimle büyüttüğüm ve beslediğim yılanı, kendi elimle boğup öldürmek istiyordum.

— Bora'ya kaçmasaydı, öldürecek midin?

— Şüphesiz... Kararımı vermiştim. Sevdiğim kadının başkasını düşündüğünü görmeğe tahammül edemiyordum.

— Ya şimdi..?

— Madem ki Güneş'in oğlun-

gelmek istemiş.. Kinimin üstüne taş basar ve onu gene eskisi gibi severim.

— Suriyeye akın yaparsan, Mersâ'yı nerde ve kime bırakacaksın?

— Onu ele geçirdikten sonra, tekrar elden çıkarmak ve gözden uzaklaştırmak istemem. Ben nereye gidersem, onu da beraber götütereceğim.

Çapulcuların reisi emellinin tahakkuk ettiği tatlı bir rüya içinde yaşıyor gibi dalgındı.

Afyonunu çekti..

Dumanını yukarıya doğru üfledi..

Çoban kızına dönerek:

— O, büyük bir kabile reisinin kızıdır, dedi, o, babası gibi büyük bir kabile reisinin karısı olmağa lâyıktır. Eğer Suriye Kralının tahtını ele geçirmeğe muvaffak olursam, günün birinde kral karısı bile olabilir. Ah, Hitay! O şimdi yanımda olsaydı.. Birdenbire Mersâ'yı o kadar çok göresim geldi ki..

— Merak etme, Batıkuşu! Belki yarın, belki de öbür gün ona kavuşacaksın! O seni candan seven bir kızdır.

— Ona çok işkence yapmıştım, Hitay! Acaba onun da bana kini var mı?

çok sever ama, deve kini tutmaz. Zaten kadınlar çektikleri ıstırabı çabuk unuturlar.

Batıkuşu'nun yüzü gülmeğe başladı:

— Doğru söyliyorsun değil mi, Hitay? Beni aldatmıyorsun, bana yalan söylemiyorsun, değil mi?

Hitay suratını astı:

— Sen benim Sertelli yaylâsında hiç yalan söylemez bir çoban kızı olduğumu bilmiyor musun? Biz yalan söylemeyiz.. Doğruluktan ayrılmayız..

Çoban kızı yerden bir tutam afyon aldı ve Batıkuşu'nun çubuğuna koydu:

— Bunu da Mersâ'nın hatırı için çekeceksin! O şimdi yalnız seni düşünüyor.. Sen de onu düşünerek eğlenmelisin!

Batıkuşu son afyon çubuğunu da çekmeğe başladı. Artık başı dönüyor, gözleri kapanıyordu.

Kendi kendine:

— Bora.. Üç gün sonra elime düşeceksin!

Diyordu. Seni bir yaban domuzu avlar gibi, parçalıyarak öldüreceğim.. Sırma püsküllü kuşağını belinden koparıp kendi belime takacağım.. Kral (Oşaser)in bana gönderdiği taçı elinden alıp başıma

ların başına geçerek Suriyeye ineceğim. (Askalon) sarayını yağma edeceğim.. Suriyelileri ayağıma düşüreceğim ve Kralı bir tutsak gibi kapımda bekleteceğim. Bu-dala... Üç günlük ömrün kaldı! Mersâ'yı bir gün bile koynuna alıp sevemedin! Onu ben alacağım.. Ben okşıyacağım. Çünkü o, beni seviyor. (Fırat incisi) benimdi. Gene benim olacak.

Ve gözlerini kapıyarak sızdı..

Afyon çubuğu elinde yere düşmüştü.

* * *

Eski Türk âdetleri

Birleşik Türk kabileleri reisi (Ur) şehrine geldiği zaman, mühim bir mesele ile karşılaşmıştı. Erkek çocuk babaları, oğullarını evlendirmek için, etraftaki köylerde çocouklarının beğendikleri kızları kaçırtıyorlar ve bu yüzden kız babalarile erkek çocuk babaları arasında gittikçe artan ve derinleşen husumetler ve mücadeleler başlıyordu.

Bir kız babası, Güneş'in oğluna müracaat ederek:

— Kızımı kaçırdılar.. Kızım da ben de razı değiliz. Kızımı senden isterim.

Diye şikâyet etmişti.

haber göndererek kızı çağırtmış ve babasına teslim etmişti.

Bu hâdise üzerine erkek çocuk babaları, kız babalarile uzlaşmadan kızlarını cebren alıp götürmekten şiddetle menedilmişti.

" Oğlunu evlendirmek istiyen baba, evvelâ, elinde bir bardak *Kımız* ve bir çubukla kızın babasının yanına gider; kız babası derhal meseleyi anlar ve çubukla bardağı alıp her ikisini birden içerse rızasını vermiş olur... Sonra *Kalım* meselesi, yani kızın pahası meselesi konuşulur.. Bunda da babalar anlaştıktan sonra güveyi dostları ve akrabası Kalım ile beraber kızın evine götürülür.. Orada kızın babası, kızın başına bir örtü atar ve kızın elini oğlanın eline vererek evvelce hazırlanmış bir çöreği bir fincan tuzlu su içinde ıslatır, ikiye böler ve yeni evleneceklere verir; bunlar da ekmeği yerler ve kız babası tarafından hayır dua edildikten sonra, kız, baba yurdundan ayrılırdı.„

Büyük göçten sonra Orta Asyada yaşayan eski Türklerin evlenme âdetleri de aşağı yukarı Ur'ların evlenme âdetlerine benzerdi.

(Bitmedi)

SPOR

Hüsamettin tarziye verdi

Fener kalecisi Galatasaray antrenörüne tarziye verdi, Pödi Fut'a ne diyor?

Malûm Fenerbahçe - Galatasaray hadisesinde Galatasaray antrenörü Mister Pödi Fut'a bir yumruk vurduğunu yazdığımız Fenerbahçe kalecisi Hüsamettin, hareketinin çirkin bir şey olduğunu görerek tarziye vermek arzusunu göstermiş ve bunun için klübünün delâletini rica etmiştir. Bunun üzerine antrenör ve Hüsamettin, Fenerbahçe Umumî kaptanı Zeki Rıza Beyin mağazasında bir araya getirilmiş ve Hüsamettin antrenöre tarziye vermiştir. Antrenör bu tarziyeyi memnuniyetle kabul etmiş ve öpüşmüşlerdir.

Antrenör bu münasebetle söylediği sözler arasında ezcümle demiştir ki:

— Kendim de futbolcü olarak yetiştiğim için bazan asabiyet yüzünden insanın maalesef kendine hâkim olamadığını bilirim. Bu hareketler doğru olmamakla beraber fazla izam edilmeğe lüzum yoktur. Hadisenin başlıca sebepleri sahanın bütün futbolcüleri sinirlendirecek derecede çamurlu ve berbat olması, bir de hakemin zayıf davranmasıdır. Hakemler futbolcülerin haklarını müdafaa etmekle mükelleftir. Futbolcüler, hakemlerin kendi haklarını müdafaa etmediğini görünce maalesef bizzat haklarını aramıya kalkıyorlar. Hakemler kasten faul yapan ve tekme atan futbolcüleri derhal sahadan çıkarırsa yavaş yavaş hiç bir futbolcüde kasten tekme atmağa cesaret kalmaz. Size İngilterede başımdan geçen bir vakayı anlatayım: Bir maçta bana kasten salladığı tekmesi boşa giden bir futbolcü asabiyetini yenememiş ve oyun bittikten sonra sahadan çıkarken arkadan hafif bir tekme vurmuştu. Tesadüfen bunu gören hakem, maçta bulunan komite azasına keyfiyeti bildirerek bu oyuncuya icap eden cezayı verdirdi.„

lar malûmdur. Bu kararlar etrafında itirazlar vaki olsa da daha mafevk makamların bu cezaları tahfif değil, en çok müsamaha ile ancak bu kadarını tasdik edebilecekleri fikri anlaşılmaktadır. Beklerdik ki senelerden beri tanınmış ve muhit yapmış olan Galatasaray ve Fenerbahçe klüplerinin idare heyetleri de bu çirkin hadise karşısında klüplerinin mevki ve şerefini korumak için bu hadise karşısında itiraz değil, kendiliklerinden cezalar tertip etmiş olsunlar.„

İttifak Umumî reisliği mıntaka riyasetine yaptığı bir tebliğde (23 şubat 934 cuma günü Taksim Stadyomunda Galatasaray - Fenerbahçe arasında İstanbul mıntakasınca hatalılar hakkında verilen cezalar kesbi kat'iyet edinciye kadar bu oyuncuların maçlara iştirak ettirilmesinin men'i ve nizamnamenin 12 nci maddesi mucibince umumî merkezin haiz olduğu salâhiyete binaen bu iki klübün evvelce tertip edilen program mucibince cezasız oyuncularile maçlara devamlarının teminini) emretmiştir.

Bu itibarla maçlara devam edilecektir.

Hakemleri davet

İSTANBUL, 26. A.A.— Türkiye futbol federasyonu hakem komitesi reisliğinden :

Mühim bir mesele hakkında konuşmak üzere fevkalâde bir içtima yapılacak, teşkilâta mensup bilumum futbol hakem arkadaşların 1-3-934 perşembe günü saat 17 buçukta Halkevleri Beyoğlu şubesini behemehal teşrif buyurmaları rica olunur.

Ping pong turnuvası

Cümhuriyet Gençler Mahfili spor şubesinden:

Geçen sene olduğu gibi bu sene de mahfilde 1934 Ping pong turnuvası açılmıştır. İki kategori üzerine mürettep olan bu turnuvaya 15 mart perşembe gününden itibaren başlanacaktır. Kayıt her gün saat 14 den itibaren mahfilin Beyoğlu Cümhuriyet Hlak Fırkası binasındaki merkezinde icra edilmektedir. Kategori birincilerine birer kupa ve ikincilerine birer madalya verilecektir.

Üç yeni rekor

NEW - YORK, 26 (A. A.) — New - York kapalı saha atletizm şampiyonluğu maçlarında üç dünya rekoru kırılmıştır:

Hızalarak uzun atlama 25 3/4 Josse Ovens.

Manialı koşu 3000 metre. 8dakika 50 saniye ile Joe Mac Cluskuy.

1500 metre: 3 dakika 52 saniye 3/10 Gleu Cumringham.

Konservatuvarın ikinci konseri

Konservatuvar muallimleri dün se nelik ikinci konserini vermişlerdir. Konserde klâsik bazı parçalar çalınmıştır.

Tıp cemiyetinde toplantı

Türk Tıp cemiyeti 27-2-934 salı günü Beyoğlunda saka çıkmazındaki hususî dairesinde toplanacak ve bu toplantıda :

1 — Malarya hakkında bir film gösterildikten sonra,

2 — Prof. Ahmet Süheyil B. tarafından Diyabetiklerde Hydrate de carbone tahammülüne dair bir tebliğde bulunulacak celse saat 18 de açılacaktır.

Burhanettin Beyin bir mektubu

Milliyet gazetesi Yazı İşleri Müdürlüğüne

Muhterem efendim;

(Türkspor) mecmuasının son nüshasında spor teşkilâtımıza dair intişar eden bir mektubumda memleketimizde spor işlerini tetkike gelmiş olan Alman mütehassısı Her (Karl Diem) in bir (fotoğraf camı gibi) gelip gittiğini yazmıştım. Bu yazımdan şümûllü ve hiç kasdet mediğim manalar çıkarılabildiğini bazı arkadaşlarımın ikazı üzerine anladım. Burada sarahaten izaha mecburum ki, Cümhuriyet Halk Fırkası yüksek idare heyetinin büyük bir isabetle seçip memleketimize davet ettiği dünyanın yüksek mütehassıslarından Her (Karl Diem) in memleketimize gelmesini ve bizim spor hayat ve teşkilâtını tetkik etmesini dört gözle bekliyorduk. Bu zat Türkiyeye iki defa geldi. Mıntakaları gezdi ve tetkikat yaptı. Fakat kendisini sevke memur edilen arkadaşlar mevcut spor teşkilâtındaki federasyon reislerile bu zatı temas ettirmeyi hatırlamadılar. Ekseri seyahatte bulunduğu için nerede olduğunu bilemediğimizden bizim de kendisini arayıp bulmamız kabil olamadı. Her biri yirmi seneden fazla hayatını spor uğuruna vermiş olan bütün federasyon reisleri arasında ben de bu zatla görüşüp tecrübelerime göre olan naçiz noktainazarımı ona anlatmaktan ve onun mütalealarını dinlemek fırsatından mahrum kaldım. Buna mukabil bu zatın verdiği raporda Türkiyede spor teşkilâtında temas ettikleri içinde bu işten anlıyan bir tek adama tesadüf etmediğini yazdığını da mevsuk surette öğrendim. Türk sporunu tanzim için mütaleası alınmak üzere cümhuriyet idaresinin yüksek himmetile davet edilen bu zatın mevcut federasyon reislerinden bir tanesile bile görüşmemesini tesadüfe hamledemediğim ve Türk spor adamları içinde bu işten anlıyan bir tek kişi bulunmadığı sözünden de müteessir olduğum için (Türk spor) mecmuasında çıkan mektubumdaki o cümle ile sırf Her (Karl Diem) i memleketimizde gezdirmeğe memur edilen arkadaşlara bir serzeniş yaptım. Bunu burada açıkça tavzih etmeyi borç telâkki eder ve bu mektubumun (Milliyet) e dercini hürmetle rica eylerim efendim.

Atletizm Federasyonu Reisi
BURHANETTİN

Maç'ara devam edilecek, cezaların tahfifi beklenemez!

Galatasaray - Fenerbahçe maçında vukua gelen çirkin ve müessif hadise dolayısile mıntakaca cezalandırılan oyuncuların vaziyetlerine bakılmaksızın maçlara tespit edilen program dahilinde devam edilmesi kararlaştırılmıştır.

Hadise ve bu bahis üzerinde gazetemize beyanatta bulunan salâhiyettar bir zat bu münasebetle demiştir ki:

"— Cuma günü Taksim stadyomunda Galatasaray ve Fenerbahçe arasında yapılan futbol maçının spor efkârı umumiyesini renciden eden çirkin vaka hakkında alâkadar spor makamının seri ve şiddetli tedbirler aldığı ve verdiği kararlar malûmdur. Bu kararlar etrafında itirazlar vaki olsa da daha mafevk makamların bu cezaları tahfif değil, en çok müsamaha ile ancak bu kadarını tasdik edebilecekleri fikri anlaşılmaktadır. Beklerdik ki senelerden beri tanınmış ve muhit yapmış olan Galatasaray ve Fenerbahçe klüplerinin idare heyetleri de bu çirkin hadise karşısında klüplerinin mevki ve şerefini korumak için bu hadise karşısında itiraz değil, kendiliklerinden cezalar tertip etmiş olsunlar.„

Askerî tebliğler

Üsküdar Askerlik şube riyasetinden :

1 Mart 934 de kıtada bulunmak üzere sevk edilmesi icab eden efendilerden orta ehliyetnamelilerin şubeye müracaatları geçen gün ilân edilmişidi. Bu orta ehliyet yazısı daktilo hatası olduğundan tam ehliyetnamelilerden mezkûr ilânda zikrettiğimiz doğumlular 1 Mart 934 de kıtada bulunmak üzere sevk edileceklerinden bunların 28 Şubat 934 de Üsküdar askerlik şubesine müracaatları tashihen ilân olunur.

Istanbul Üçüncü icra memurluğundan:

Satışına karar verilen tek taş kıymetli bir çift pırlanta küpe 5-3-934 pazartesi saat 14 te Sandal bedesteninde mücevherat dairesinde açık arttırma suretile satılacağından isteyenlerin satışta hazır bulunmaları ve küpeyi görmek isteyenlerin de her gün mezat mahallinde (3329) da görebilecekleri lüzumu ilân olunur. (13754)

Beyoğlu Tahsil Müdürlüğünden:

Beyoğlunda Margrit sokağında 17 numaralı hane vergi borcundan dolayı bilmüzayede satılacaktır. Mezkûr haneye talip olanların ihale tarihi olan 21-3-934 Çarşamba günü saat 14 ten 16 ya kadar Beyoğlu Kazasında müteşekkil Idare Hey'etine müracaatları. (905)

Dünyada neler oluyor?

Yeni Bleçika Kralının tahta çıkması münasebetile Belçikanın dokuz vilâyeti tarafından Kraliçe Astrid Hazretlerine bir tâç hediye edilmiştir. Soldaki resim kral ve kraliçenin bu taci giyme merasiminde alınmış resimlerini gösteriyor. Sağda eski Kral Albert'in tırmanmak isterken düşüp öldüğü kayalık. Aşağıdaki resim yeni Kral 3 üncü Leopold'ü meclisler önünde yemin ederken gösteriyor.

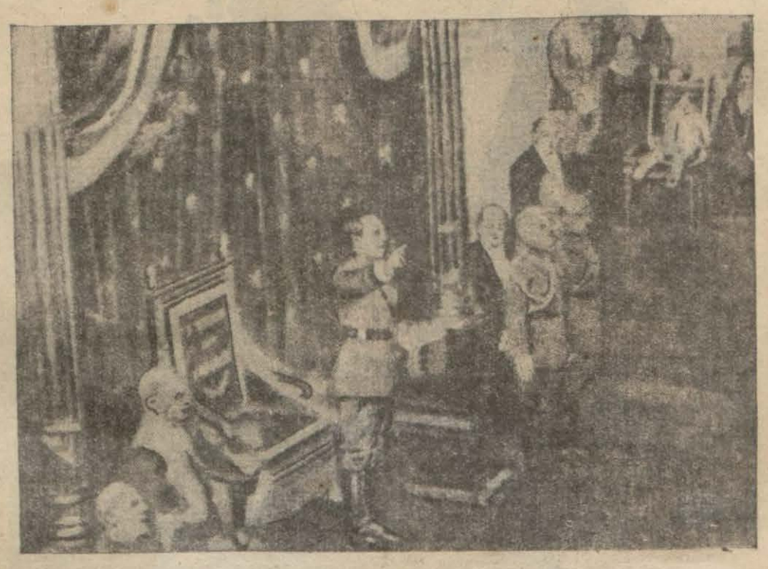

Amerikada şiddetli kış var

NEVYORK, 26 .A.A. — Missisipi, Alabama ve Georgie hükümetlerinde yağmurla karışık şiddetli sağınaklar olmuştur. 17 kişi ölmüştür. Bunlar arasında bir baba, bir ana ve 4 çocuktan ibaret bir aile de vardır.

Missisipi'de Chester-Hill'de bir zenci ile bir kadın ölmüştür.

Alabama'da ölenlerin çoğu yıkılan evlerin enkazı altında kalmışlardır.

40 kişi kadar yaralı vardır. Zararlar mühimdir. 50 kadar ev yıkılmıştır. Ağaçlar ve telgraf direkleri sökülmüş, yıllar kesilmiştir.

Amerikanın merkezinde şark ve garbinde Aklahama ve Nebeska'dan gelen kar fırtınaları Atlas denizine doğru esmekte devam ediyor.

4 kişi ölmüştür. İlinois'da yollarda 50 santim kar vardır. Münakalât durmuştur.

Chikago, Vashington ve Nevyorkta bol miktarda kar yağmıştır.Soğuktan Nev York civarından yeniden 50 kişi ölmüştür. Muhtelif hava hatlarında ve Nev-York hükûmeti dahilinde tayyare seferleri tatil edilmiştir.

Hususî şirketler, Amerikanın muhtelif noktalarında nakliyatı durdurmuşlardır.

Kaliforniyada yağmurdan önünü görmiyen bir şoför, Saramentoda bir köprüye çarpmıştır.

Otomobilin icindeki 4 kişi ölmüştür.

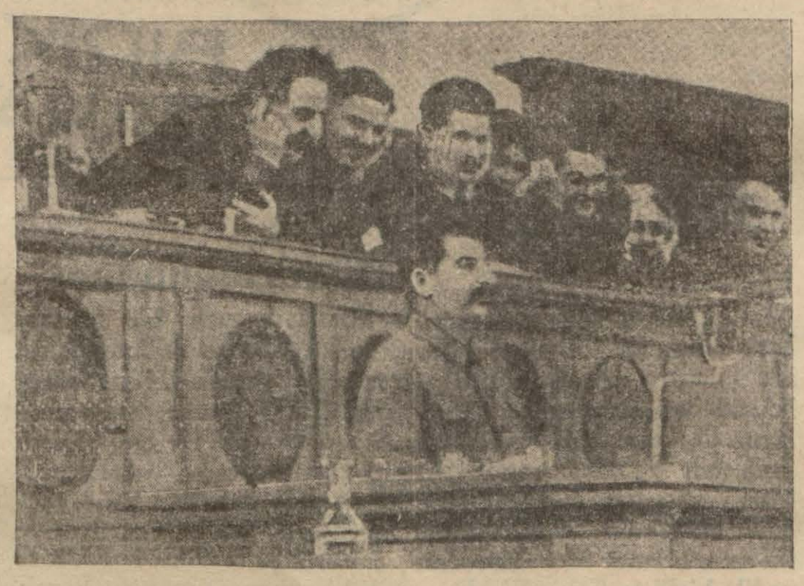

Sovyet Rusyada Komünist partisinin 17 nci kongresinin Fırka Umumî Kâtibi M. Staline'in söylediği bir nutuktan sonra kapandığını yazmış ve bu nutkun bir hulâsasını vermiştik. Yukarıki resim M. Staline'in nutkun bir yerinde hoşa gidecek bir cümle kullandığını gösteriyor. Dinliyenlerin yüzündeki tebessüm bunu göstermiyor mu?

Bu mukavvadan tank karnaval mevsiminde Münih sokaklarında dolaşmıştır. Eğlenceyi tertip edenler şu tavzihte bulunuyorlar:

"Bu tank Milletler Cemiyetinin nazikâne müsaadesile ancak Almanyada imal edilebilmektedir ve sadece karnaval mevsiminde bir pazar günü Alman şehirlerinde dolasabilir.„

Usküdar icra memurluğundan : Bir borçtan dolayi mahcuz ve paraya çevrilmesi mukarrer 15 keçi 5 koyun, 8 kuzu, 8 ulak, 100 kilo kadar yulâf 8-3-934 tarihine müsadif perşembe günü saat 14 ten 16 ya kadar Usküdara tabi Sarı Gazi köyünde çarşısında açık arttırma suretiyle satılacağından talip olanların mahallinde hazır bulundurulacak memuruna müracaatları ilân olunur. (13739)

Beyoğlu Tapu başmemurluğundan:

Boğaz içinde yeni köyde Panaiya mahallesinde Kasap sokağında eski ve yeni 15 No. lu bir bap kâgir hane Yorgi ile karısı Kadinkonun Hücceti şer'iyeye müsteniden uhtelerinde olup vefatlarile bu kerre vereseleri tarafından intikal ve ferağ muamelesi için idareye müracaat eylemişler isede tapu kaydı olmadığından senetsiz tasarruf ahkâmına tab'an muamelesi yapılacağından işbu mahalle tasarruf iddeasında bulunanlar varsa tarihi ilândan itibaren on beş gün zarfında evrakı müsbitelerile birlikte 7419-933 No. sile Sultan Ahmette Tapu dairesinde Beyoğlu Tapu başmemurluğuna bizzat veya bilvekâle müracaatları ilân olunur. (13730)

VAPURCULUK
TÜRK ANONİM ŞİRKETİ
İSTANBUL ACENTALIĞI
Liman Han, Telefon: 22925

Mudanya yolu
Her PAZAR, SALI, PERŞEMBE, CUMA günleri saat 9,30 da Tophane rıhtımından BARTIN vapuru kalkar. Gidiş ve dönüşte mutat iskelelere uğrar.

SATILIK FABRIKA
Çok menfaatli bir fırsat
İstanbul'da asrî ve pek mükemmel tesis edilmiş bir fabrika satılıklır. İşbu fabrikanın mevadı iptidaiyesi debilden tedarik edilir. Markası şerefle tanınmış ve sarfiyatı tamamen temin edilmiştir. İhracat teşkilâtı mevcuttur. Lüzum olacak işletme sermayesile beraber
30,000 LİRADIR
Bahçekapu Taş Han 29 No. da UMUM EMLÂK ACENTASINA MÜRACAAT. (13707)

Istanbul Belçika Kolonisi Belçika Kralı müteveffa 1 inci Albert'in istirahati ruhu için 27 Şubat 1934 salı günü saat 10 buçukta "Saint - Esprit" kilisesinde bir ruhanî matem ayini yaptıracaktır.

Papanın mümessili Monsenyör Margotti cenapları büyük ayinin ruhanî reisliğini ifa edecektir.

Belçikanın Türkiye Sefiri Uniforma ile bu merasime riyaset eyleyecektir.

Zata mahsus davetname gönderilmiyecektir.

1153

Anadolu Şeker Fabrikaları Türk Anonim Şirketi

Idare Meclisimizin 22 Şubat 1934 tarihli içtimaında Şirketimiz Hissedaran Hey'eti Umumiyesinin 24 Mart 1934 tarihine müsadif cumartesi günü sureti adiyede içtimamı akdetmek üzere daveti kararlaştırılmış olduğundan Esas Mukavelename mucibince lâakal yüz hisseye malik hissedarların yevmi mezkûrda, saat 15 te, Şirketimizin, Ankarada, Türkiye Iş Bankası binasındaki merkezini teşrifleri ve içtimaa takaddüm eden bir hafta zarfında malik oldukları hisse senetlerini Ankarada Türkiye Iş Bankasına, Sümerbank veya Ziraat Bankasına ve, Eskişehirde, şirketin Umum Müdürlüğüne tevdi ile duhuliye kartları almaları rica olunur.

RUZNAME:

1 — 933 senesi muamelât ve hesabatı hakkında Meclisi Idare ve Mürakıplar raporlarının okunması,

2 — 933 senesi pilânço ve kâr ve zarar hesaplarının tasdiki ve Mecliis Idarenin ibrazı,

3 — 933 senesi temettü hissesinin zaman ve sureti tevzii hakkında karar ittihazı,

4 — Meclisi Idare azalarının hakkı huzurlarının tayini

5 — 1934 senesi murakıplarının intihabı ve ücretlerinin takdiri,

6 — Meclisi Idare azasile Müessislerin şirketle her nevi muamelâtı ticariyede bulunabilmelerine ve mümasil şirket ve müessesata vazife deruhte veya bunlara iştirak edebilmelerine mezuniyet itası.

Inhisarlar U. Müdürlüğünden

1 — (3000) adet orta boy Süpürge :
2 — Muşamba için (220) paket Sarı :
Kapsül : Nümunelerine göre
3 — (300) kilo Tutkal :
4 — (500) kilo Sabun : Şartnamesine göre

Satın alınacak bu dört kalem levazımından Süpürge ile Kapsül için taliplerin 3-3-934 cumartesi ve Tutkal ile Sabun için de 7-3-934 çarşamba günü saat 14 de yüzde 7,5 teminatlariyle beraber Galatada Alım, satım komisyonuna müracaatları. (784)

Ergani Bakırı

Türk Anonim Şirketi Hissedarlarına:

Şirketimiz sermayesine mahsuben şimdiye kadar tediye edilmiş olan mebalığe zamimeten, sermayeden mütebaki yüzde kırkın da hissedarlardan istenilmesi ve bundan yüzde onunun 1 Nisan 1934 tarihinde, yüzde onunun 2 Haziran 1934 tarihinde, yüzde onunun 1 Eylül 1934 tarihinde ve baki yüzde onunun da 1 Kânunuevvel 1934 tarihinde istifa edilmesi, Dahili Nizamnamemizin altıncı maddesile bahşolunan salâhiyete istinaden, bu kerre Meclisi Idarenin 22 Şubat 1934 tarihli içtimamda tahtı karara alınmış olduğundan, hâmil oldukları muvakkat hisse senetlerinin yüzde onunu teşkil eden meblâğı 1934 senesi Nisanının birinci gününe kadar ve mütebaki yüzde otuzunu da yukarda gösterilen tarihlerde Şirketin Istanbulda Bahçekapısında Taş Handa kâin Idarei Merkeziyesi veznesine veya Şirket emrü hesabına olarak Türkiye Iş Bankası Şubeleri ile Deutsche Bank Und Disconto-Gesellschaft'ın Istanbul Şubesine tediye etmeleri ve usulen kayıt ve tahtim edilmek üzere yetlerinde bulunan muvakkat senetleri de tevdi eylemeleri lüzumü Hissedarana ilân olunur (13756)

MECLISI IDARE

Umumî Neşriyat ve Yazı İşleri Müdürü ETEM İZZET
Gazetecilik ve Matbaacılık T. A. Ş.

İSTANBUL VE TRAKYA ŞEKER FABRİKALARI
Türk Anonim Şirketinden:

Fabrikamızda çıkarılmağa başlanan yeni sene mahsulü toz ve kesme şekerler 29 Temmuz tarihinden itibaren bin kilo dan az olmamak üzere her isteyene satılmaktadır. Fiatlarımız eskisi gibidir. Yani Istanbul'da Sirkeci istasyonunda veya depolarımızda araba veya kayıkta teslim

Çuvalda Kristal Toz Şekerin Kilosu 36,75 Sandıkta Küp Şekerin Kilosu 39,50 Kuruştur.

Ancak en az beş vagon şekeri birden alanlara vagon baş ına beş lira indirilir. Istanbul haricindeki yerlerden yapılacak siparişler bedelin yüzde yirmisi peşin ve üst tarafı hamule senedi mukabilinde ödenmek üzere derhal gönderilir. De podan itibaren bütün masraflar ve mes'uliyet müşteriye aittir. Gönderilecek mal şirket tarafından müşteri hesabına sigorta ettirilir. Sipariş bedelinin tamamını gö nderenler için sigorta ihtiyarî olduğu gibi en az beş va gon sipariş ederek bedelinin temamını peşin ödeyenler vagon başına beş lira tenzilâttan istifade ederler.

Adres : Istanbul'da Bahçekapıda Dördüncü Vakıf Han. No. 40-30. Telgraf adresi: Istanbul Şeker. Telefon: No. 24470. 645

Süt veren annelere **Fosfatlı Şark Malt Hülâsası** Kullanınız sütünüzü arttırır Çocukların kemiklerini Kuvvetlendirir 12838

Şark Demiryolları İşledici Kumpanyası Türk Anonim Şirketi
Davetname

Istanbul'da Şark Demiryolları Işledici Kumpanyası Türk Anonim Şirketi hissedarları Şirketin Istanbul'da Sirkeci'deki Müdüriyet binasında 1934 senesi martının 31 nci günü öğleden evvel saat 11 de alelâde olarak içtima edecek olan Hey'eti Umumiyeye davet olunur:

Ruznamei müzakerat

1) 1933 senesi zarfında Kumpanyanın idaresi hakkındaki Meclisi idare raporu ;
2) Hesbat komiserlerile mürakip komiserlerin raporu;
3) Hissedarlara tevziat ;
4) 1933 senesi hesaplarının tasdiki ve Hey'eti İdare âzalarının ibrası ;
5) Meclisi İdare âzalarının intihabı ;
6) 1934 senesi için hesabat komiserlerinin ve mürakip komiserlerinin tayini ve bunlara verilecek tahsisatın tesbiti;
7) Şirketin umumî muamelâtını tedvir ile mükellef bulunan müdürler ve meclisi idare âzalarına verilecek tahsisatın tesbiti zımnında Meclisi İdareye salâhiyet itası ;
8) Ticaret kanununun 323 ncü maddesi mucibince meclisi idare âzalarına verilecek mezuniyet.

Esas nizamnamesinin 25 nci maddesi ahkâmına tevfikan Hey'eti umumiye gerek asalâten ve gerek vekâleten asgarî 10 hisseye malik olan hissedarlardan mürekkeptir.

Hey'eti umumiyenin beher âzası gerek asaleten ve gerek vekâleten 10 hisse için bir reye malik bulunmaktadır.

Mamafi ticaret kanununun 365 nci maddesi ahkâmı mucibince 10 reyden fazlasını nefsinde cemedemez.

Reye hakkı olan hissedarlardan işbu alelâde içtimaa iştirak etmesini arzu eden zevatın nihayet martın 21 nci gününe kadar aşağıda gösterilen yerlere hisselerini tevdi etmeleri lâzımdır :

TURKIYE'de.— Istanbul'da Sirkeci'de Şirketin merkezine.
AVUSTURYA'da.— Viyana'da Viner Bank Ferayn.
BELÇIKA'da.— Brüksel'de Namur sokağında 48 numarada Sosyete General dö Beljik şubesine (eski outremer bankası).
FRANSA'da.— Paris'te Bulvar dezitalyen 16 numarada Bank Nasyonal pur lö Komers e Lendüstri.
HOLANDA'da.— Amsterdam'da Teixeira dö Mattos efendiler nezdinde.
ISVIÇRE'de.— Bal'de Bank Komersiyal dö Bale. Zürih'te; Bâle, Geneve ve St-Gall'de Kredi-Suis.

Sark Demiryolları Işledici Kumpanyası
Meclisi Idaresi

Denizyolları İŞLETMESI
Acenteleri : Karaköy Köprübaşı Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade Han Tel. 22740

Trabzon yolu

ANKARA vapuru 27 Şubat SALI 20 de Galata rıhtımından kalkacak. Gidişte Zonguldak, Inebolu, Sinop, Samsun, Fatsa Giresun, Vakfıkebir, Trabzon, Rize'ye. Dönüşte bunlara ilâveten Sürmene, Ordu'ya uğrayacaktır. (886) 1140

Dr. Nuri Fenmi
Göz Hekimi
Cağaloğlu Süreyya Bey apart. saat 2-6ya kadar. Telefon 23212
633

Askerî fabrikalar ilânları

Bakırköy Askerî Barut Fabrikalarının ihtiyacı için 15 Şubat 934 de pazarlıkla satın alınacağı ilân edilmiş olan aşağıda yazılı 3 kalem malzemeden hamızı Klormaya talip çıkmamış ve diğer iki kalem malzeme ve teklif edilen fiat haddi lâyıkında görülmemiş olduğundan pazarlığı 5 Mart 934 pazartesiye talik edilmiştir. Talip olanların mezkûr günde saat 14 te Fabrikada müteşekkil Komisyona müracaatları. (426) (907)

Kilo	
2250	Mükelles Soda
1000	Südkostik
1000	Hamızı Klorma

Dr. Horhoruni
Eminönü Valide kıratanesi yanında (13732)

EMLAK VE EYTAM BANKASI İLANLARI

Emlâk ve Eytam Bankasından:

Tekaüt, yetim ve dulların Haziran, Temmuz ve Ağustos 934 maaşatının Iskontosu Mal Müdürlükleri tarafından Mart Maaşının tediyesinde başlanıldığı günden itibaren yapılacağından O tarihten evvel müracaat edilmemesi rica olunur. (895) 1142

Istanbul İthalât Gümrüğü Müdürlüğünden:

1, 2, 3, 4 No. anbarlarla Sarayburnu anbarlarında mevcut bozuk basküller olbaptaki şartnamesine tevfikan ve pazarlık suretiyle tamir ettirilecektir. Talip olanların 3 Mart 934 tarihine tesadüf eden cumartesi günü saat 14 te Istanbul Ithalât gümrüğündeki satınalma komisyonuna müracaatları. (675) 894

YILDIRIM Terzihanesinden:
Şimdiye kadar mağazamızda bulunan İbrahim Sedat Efendinin tahsilâta salâhiyettar olmadığını muhterem müşterilerimize arz ederiz. [13619]
1100

Satılık motör ve hurda eşya
Biri büyük diğeri küçük olmak üzere iki hava gazi motörü ile bazı hurda demirler ve tahta parçaları satılıktır. İsteyenler idare müdüriyetine müracaat etsinler.
584

M. M. V. Hava Levazım Müdürlüğünden:

Eskişehir'de ameli tecrübe komisyonunda bir kimyakere lüzum vardır. Devlet devairinde Istihdam edilmemiş ise ilk ücret ücret (126) Devlet devairinde bilâ inkita iki sene istihdam edilmiş ise ücret (165) liradır. Talip olanlarım diploma, bon servis, hizmete mani sıhhi bir hali olmadığma dair Uç nüsha rapor "Askerî Hastanelerde olacaktır." Manii Istihdam bir hali olmadığma dair mahalli Emniyet Müdürlüğünün vesikası, hal tercümesi, 3 adet Fotoğraf ve iki sene hizmet edeceğine dair noterlikçe tasdikli taahhüt senedile birlikte Eskişehir'de ameli tecrübe ve muayene komisyonuna veya hava Müsteşarlığına müracaat eylemeleri. (896)

Kleinwanzleben Tohum Türk Anonim Şirketinden:

Şirketin hissedaran heyeti umumîyesinin 25 Mart 934 tarihine müsadif pazar günü saat 15 te Sirkeci dördüncü Vakıf handa 4 üncü kat Alpullu Şeker Şirketi salonunda aşağıdaki ruznamede yazılı mevadı müzakere etmek üzere sureti adîyede içtimaa daveti Meclisi Idarenin 25 Şubat 934 tarihli içtimamda karargir olmuştur.

Esas mukavelenamenin ellinci maddesi mucibince akalli on hisseye malik hissedaranın yevm ve saatı mezkûrda teşrifleri ve malik oldukları hisse senedatını veya bunu müsbet vesaiki yevmi içtimadan bir hafta evvel Şirket Merkezine tevdi ile dühuliye varakası ahzeylemeleri rica olunur.

RUZNAMEI MUZAKERAT :

1 — 1933 Iş senesi muamelât ve hesabatına ait Meclisi Idare ve Murakıp raporlarının okunması.
2 — Blânço ve kâr ve zarar hesaplarının tasdiki ile Meclisi Idarenin ibrası.
3 — Meclisi Idare Azalarının hakkı huzurlarının taktiri.
4 — Murakıp intihabı ve ücretinin tesbiti

EVKAF MÜDIRIYETI ILANLARI

Beykoz'da Akbabada (500) dönüm çalılık ve mer'a Çengelköyünde talimatname meydanında kaldırım caddesinde tarla ve bahçe.
Usküdarda Bülbül deresinde (3) dönüm tarla.
Usküdar'da Kepçedede mahallesinde bostan çıkmazında bostan.
Paşabahçesinde Tepeköyünde 1,5 dönüm bahçe.
Eyüpte otakcıbaşı mahallesinde namazgâh ittisalinde bostan Emirbahari mahallesinde kışla caddesinde 2 dönüm tarla.
Şehrimini Mevlevihane caddesinde 38 No. lu bostan.
Edirnekapı haricinde şehitlik ittisalinde 1 dönüm bahçe.
Istinyede Nislişah Sultan mahallesinde tarla ve bahçe.
Mevlevihane kapısında hacı evliya mahallesinde 2 No. lu bostan.

Yukarıda bahs ve mahallesi yazılı bostan varidatının 3 sene müddetle icarı arttırmaya çıkarılmıştır. Ihalesi 14-3-934 çarşamba günü saat 15 tedir. Talip olanların Istanbul Evkaf Müdüriyetinde Varidat Kalemine müracaat eylemeleri. (787) 1023

Bostancı'da Başıbüyükkaryesinde Kıvırcık mandıra namile maruf arazinin üç sene müddetle icarı arttırmaya çıkarılacaktır. Ihalesi 14-3-934 Çarşamba günü saat 15 tedir. Taliplerin Istanbul Evkaf Varidat kalemine müracaatları. (789) 1025

Borsa ve Osmanlı Bankası Komiserliğinden:

Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankası tarafından çıkarılmış olan nama muharrer her biri itibarî (100) Türk lirası kıymetinde (150,000) hisse senedi Maliye Vekâletinin 24 Şubat 1934 tarihli ve (1780) numaralı emirnamesi mucibince 26 Şubat 1934 tarihinden itibaren Borsa kotuna ithal edilmiştir. (918)